

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KRIMINALITA MLÁDEŽE NA ÚZEMÍ HLAVNÍHO
MĚSTA PRAHY**

Autor práce: Jakub Hrnčíř

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Karel Locker

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2026

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jakub Hrnčíř, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Kriminalita mládeže na území hlavního města Prahy

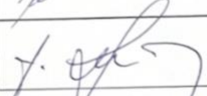
Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Juvenile Crime in the Capital City of Prague

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

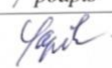

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulu): PhDr. Mgr. Karel Locker

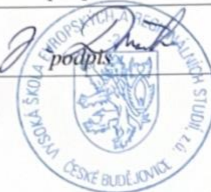
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2025

Cíl bakalářské práce: Cílem práce je identifikovat klíčové faktory ovlivňující páchání trestné činnosti mládeže v Praze a na základě těchto zjištění navrhnout opatření ke zvýšení účinnosti preventivních mechanismů a snižování míry kriminality mládeže.

Student: Jakub Hrnčíř	10.12.2025	
Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Karel Locker	10.12.2025	

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	9.1.2026 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14.1.2026 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	18.1.2026 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Poděkování náleží PhDr. Mgr. Karlu Lockerovi, vedoucímu bakalářské práce, za odborné vedení, věcné rady a cenné připomínky, které přispěly ke zpracování této práce i k její výsledné podobě.

ABSTRAKT

HRNČÍŘ, J. Kriminalita mládeže na území hlavního města Prahy: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 74 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Mgr. Karel Locker.

Klíčová slova: kriminalita mládeže, prevence kriminality, Praha, mladiství pachatelé, delikvence, rizikové faktory, sociální kontrola, policejní statistika

Bakalářská práce se zabývá kriminalitou mládeže na území hlavního města Prahy. Cílem je identifikovat klíčové faktory ovlivňující páchaní trestné činnosti mládeže v Praze a na základě těchto zjištění navrhnout opatření ke zvýšení účinnosti preventivních mechanismů a snižování míry kriminality mládeže. Teoretická část vymezuje legislativní rámec protiprávního jednání mládeže, kriminologická východiska delikventního chování a systém prevence kriminality v podmínkách Prahy. Praktická část vychází z analýzy statistických dat Policie ČR (2014–2024, Praha 2021–2025), polostrukturovaných rozhovorů se třemi respondenty a rozboru tří kazuistik z anonymizovaných soudních rozhodnutí. Na základě výsledků jsou formulována doporučení ke zlepšení koordinace preventivních aktivit na území hlavního města.

ABSTRACT

HRNČÍŘ, J. Juvenile Crime in the Capital City of Prague: Bachelor's Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 74 pp. Supervisor: PhDr. Mgr. Karel Locker.

Key words: youth crime, crime prevention, Prague, juvenile offenders, delinquency, risk factors, social control, police statistics

The bachelor's thesis examines juvenile crime in the capital city of Prague. The aim is to identify key factors influencing criminal behaviour of young people in Prague and, based on the findings, to propose measures for improving the effectiveness of preventive mechanisms and reducing the rate of juvenile crime. The theoretical part defines the legislative framework governing juvenile offences, criminological perspectives on delinquent behaviour, and the crime prevention system in Prague. The practical part is based on the analysis of statistical data of the Police of the Czech Republic (2014–2024, Prague 2021–2025), semi-structured interviews with three respondents, and the examination of three case studies drawn from anonymised court decisions. Based on the results, recommendations are formulated for improving the coordination of preventive activities in the capital city.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	12
2 Kriminalita mládeže a její legislativní rámec	13
2.1 Věkové hranice a vymezení pojmů v právu	13
2.2 Protiprávní činy mládeže v pojetí zákona o soudnictví ve věcech mládeže ...	14
2.3 Opatření ukládaná mládeži a jejich účel	15
2.4 Procesní specifika a spolupráce institucí.....	16
3 Teoretická východiska delikventního chování mládeže	17
3.1 Multifaktoriální pojetí a práce s riziky	17
3.2 Sociální kontrola a význam vazeb na instituce	18
3.3 Sociální učení a normalizace rizikového chování	19
3.4 Napětí, frustrace a hledání „rychlého řešení“	19
3.5 Nálepkování, sekundární deviace a role institucionální reakce	20
3.6 Situační přístup: příležitost, dohled a prostředí	20
4 Prevence kriminality mládeže, institucionální rámec v hlavním městě Praha	22
4.1 Vymezení prevence kriminality a její cíle	22
4.2 Typologie prevence podle úrovně působení	23
4.2.1 Primární prevence	23
4.2.2 Sekundární prevence	24
4.2.3 Terciární prevence.....	24
4.3 Typologie prevence podle obsahového zaměření	24
4.4 Systém prevence kriminality v České republice	26
4.5 Prevence kriminality v hlavním městě Praha.....	27
4.6 Klíčoví aktéři prevence a jejich role	28
4.6.1 Magistrát hlavního města Prahy a manažerská síť městských částí	28
4.6.2 Policie České republiky	29
4.6.3 Městská policie hl. m. Prahy	29

4.6.4	Orgány sociálně-právní ochrany dětí	29
4.6.5	Školy a školní prevence	30
4.6.6	Probační a mediační služba	30
4.6.7	Neziskové organizace a odborné služby	30
4.7	Hodnocení účinnosti prevence a indikátory pro Prahu	30
4.7.1	Registrovaná kriminalita a její struktura	31
4.7.2	Recidiva a opakované incidenty	31
4.7.3	Školní indikátory	32
4.7.4	Indikátory místa a času	32
4.7.5	Indikátory spolupráce a kapacit systému	32
5	Analýza statistických údajů Policie České republiky	33
5.1	Celorepublikové trendy počtu osob do 18 let stíhaných Policií ČR	33
5.2	Vývoj kriminality mládeže v Praze (2021–2025)	36
6	Kvalitativní šetření – rozhovory	37
6.1	Rozhovor č. 1	38
6.2	Rozhovor č. 2	38
6.3	Rozhovor č. 3	39
6.4	Souhrnné vyhodnocení kvalitativního šetření	40
7	Vybrané kazuistiky delikventního jednání mládeže v Praze	42
7.1	Kazuistika 1. - Loupež u metra Anděl	43
7.1.1	Vyhodnocení	44
7.2	Kazuistika 2. - Skupinová loupež	44
7.2.1	Vyhodnocení	45
7.3	Kazuistika 3. - Krádež ve vlaku na hlavním nádraží	46
7.3.1	Vyhodnocení	46
8	Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence	48
	Závěr	52
	Seznam použitých zdrojů	54

Seznam zkratk	58
Seznam obrázků a grafů.....	59
Seznam příloh	59
Přílohy	60

Úvod

Kriminalita mládeže představuje dlouhodobě sledovaný společenský a bezpečnostní problém, který zasahuje oblast trestní justice, školství, sociální práce i preventivního působení veřejných institucí. Přestože celkové počty stíhaných mladistvých v České republice v posledních letech nevykazují jednoznačně rostoucí trend, struktura a charakter protiprávního jednání dětí a dospívajících se proměňují. Vedle tradičních forem majetkové a násilné kriminality nabývají na významu také projevy spojené s online prostředím, skupinovou dynamikou a rizikovým trávením volného času.

Hlavní město Praha představuje v tomto směru specifické prostředí. Vysoká koncentrace obyvatel, výrazná anonymita části veřejného prostoru, tranzitní charakter řady lokalit a současně široká síť škol, sociálních služeb a bezpečnostních subjektů vytvářejí podmínky, v nichž se rizikové faktory i preventivní mechanismy projevují se zvýšenou intenzitou. Z tohoto důvodu je analýza kriminality mládeže na území hlavního města Prahy významná nejen z odborného hlediska, ale i z pohledu praktické využitelnosti pro instituce podílející se na prevenci a řešení delikventního jednání mládeže.

Cílem práce je identifikovat klíčové faktory ovlivňující páchaní trestné činnosti mládeže v Praze a na základě těchto zjištění navrhnout opatření ke zvýšení účinnosti preventivních mechanismů a snižování míry kriminality mládeže. Práce vychází z předpokladu, že účinná prevence vyžaduje nejen znalost kriminologických východisek a legislativního rámce, ale také porozumění místním podmínkám, institucionálním kapacitám a zkušenostem aktérů, kteří se s touto problematikou setkávají v každodenní praxi.

Zvolený přístup kombinuje analýzu odborné literatury a právních pramenů s vyhodnocením policejních statistických údajů, kvalitativním šetřením formou polostrukturovaných rozhovorů a rozbořením anonymizovaných soudních rozhodnutí. Takto pojaté zpracování umožňuje propojit teoretická východiska s poznatky z praxe a vytvořit ucelenější obraz o podobách, příčinách a podmínkách kriminality mládeže v pražském prostředí.

Práce je strukturována do osmi kapitol. První kapitola vymezuje cíl a metodiku bakalářské práce. Druhá kapitola se zabývá legislativním rámcem protiprávního jednání mládeže v České republice. Třetí kapitola představuje teoretická východiska delikventního chování mládeže. Čtvrtá kapitola se věnuje systému prevence kriminality a institucionálnímu rámci v hlavním městě Praze. Pátá kapitola analyzuje statistické údaje Policie České republiky vztahující se ke kriminalitě mládeže. Šestá kapitola obsahuje kvalitativní šetření realizované prostřednictvím rozhovorů s vybranými respondenty z prostředí školy a policie. Sedmá kapitola přináší vybrané kazuistiky delikventního jednání mládeže v Praze zpracované na základě anonymizovaných soudních rozhodnutí. Osmá kapitola formuluje návrhy opatření ke zvýšení účinnosti prevence kriminality mládeže.

Práce usiluje o to, aby její závěry byly využitelné nejen v akademickém prostředí, ale také pro praxi bezpečnostních složek, školských zařízení, orgánů sociálně-právní ochrany dětí a dalších subjektů podílejících se na předcházení kriminalitě mládeže v hlavním městě Praha.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je identifikovat klíčové faktory ovlivňující páchaní trestné činnosti mládeže na území hlavního města Prahy a na základě zjištěných poznatků navrhnout opatření ke zvýšení účinnosti preventivních mechanismů a snižování míry kriminality mládeže.

Objektem zkoumání je kriminalita mládeže na území hlavního města Prahy. Práce je zaměřena na příčiny, podmínky, projevy a možnosti prevence delikventního jednání dětí a mladistvých v prostředí hlavního města.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část vychází z odborné literatury, právních předpisů a koncepčních dokumentů vztahujících se ke kriminalitě mládeže a prevenci kriminality. Praktická část je zaměřena na analýzu sekundárních statistických dat Policie České republiky, na kvalitativní šetření formou polostrukturovaných rozhovorů a na rozbor vybraných kazuistik z anonymizovaných soudních rozhodnutí.

Při zpracování práce jsou použity zejména metody analýzy, syntézy, komparace a interpretace získaných poznatků. V praktické části je využita analýza statistických údajů o kriminalitě osob do 18 let, polostrukturované rozhovory se třemi respondenty z oblasti školní prevence, kriminální policie a policejní prevence a rozbor tří případů delikventního jednání mládeže v Praze. Získané poznatky jsou následně využity při formulaci návrhů opatření ke zvýšení účinnosti prevence kriminality mládeže.

Polostrukturované rozhovory a rozbor kazuistik byly zvoleny proto, že umožňují zachytit souvislosti, zkušenosti z praxe a konkrétní mechanismy delikventního jednání, které nelze postihnout pouze prostřednictvím statistických údajů. Kazuistiky byly vybrány záměrně tak, aby postihovaly odlišné typy protiprávního jednání mládeže v Praze a současně korespondovaly s poznatky teoretické a empirické části práce. Práce nestanovuje hypotézy, protože má převážně explorativní charakter a v praktické části je založena zejména na kvalitativním šetření a interpretačním rozboru případů.

2 Kriminalita mládeže a její legislativní rámec

Tato kapitola uvádí legislativní rámec, který vymezuje, jak je protiprávní jednání dětí a mladistvých v České republice právně posuzováno a jaké instituce na něj navazují svou činností.

Právní předpisy určují, kdy se jednání posuzuje v režimu trestního práva, kdy je relevantní zvláštní úprava soudnictví ve věcech mládeže a kdy se uplatní jiné formy řešení, zejména v přestupkové rovině nebo v rámci sociálně-právní ochrany dětí. Z tohoto důvodu má legislativní rámec přímý dopad na to, které případy se objevují v trestních statistikách a které jsou řešeny mimo trestní řízení.

Kapitola se proto zaměřuje na vymezení věkových kategorií a základních zákonných pojmů, na typy protiprávních činů mládeže v právním pojetí, na dostupná opatření a na procesní specifika. Teprve na tomto základě lze v následujících kapitolách systematicky vysvětlit širší souvislosti kriminality mládeže, její typické projevy, příčiny a podmínky a následně formulovat prakticky využitelná doporučení pro prostředí hlavního města Prahy.

2.1 Věkové hranice a vymezení pojmů v právu

Právní úprava kriminality mládeže vychází z toho, že věk zásadně ovlivňuje, zda a jakým způsobem může být protiprávní jednání posuzováno a řešeno.¹ Pro praktickou část práce je toto rozlišení podstatné zejména proto, že stejný skutek může být v závislosti na věku pachatele veden v odlišném režimu, a tím se také odlišně promítá do evidencí institucí a do statistik.

Základním pravidlem je hranice trestní odpovědnosti stanovená trestním zákoníkem.² Zákon výslovně stanoví, že osoba, která v době spáchání činu nedovršila patnáctý rok věku, není trestně odpovědná. Přímé znění ustanovení lze uvést stručnou citací: „*Kdo v době spáchání činu nedovršil patnáctý rok svého věku, není trestně odpovědný.*“³

¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů*, § 25; ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., *o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů*, § 2 odst. 1.

² ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, § 25.

³ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, § 25.

Specifický režim pro mládež upravuje zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který vymezuje základní kategorie a pracuje s pojmem mladistvý.⁴ Pro účely práce je vhodné uvést definici mladistvého v zákonném vyjádření a doplnit, že zákon obsahuje i domněnku pro případy, kdy není věk možné spolehlivě určit. Definice je formulována takto: „*mladistvým ten, kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok a nepřekročil osmnáctý rok svého věku*“.⁵

Vedle trestního práva se v praxi uplatňuje také správně-trestní rovina.⁶ Zákon o odpovědnosti za přestupky stanoví věkovou hranici odpovědnosti za přestupek, která je pro práci důležitá proto, že část jednání mládeže se často řeší mimo trestní řízení (např. v přestupkovém řízení, ve školním režimu nebo prostřednictvím sociálně-právní ochrany).⁷

Věkové rozlišení v právu nachází oporu i ve vývojové psychologii. Vágnerová poukazuje na to, že období dospívání je charakterizováno probíhajícím zráním mozkových struktur, zejména prefrontálního kortexu, který se podílí na plánování, kontrole impulzů a vyhodnocování důsledků jednání. Tato skutečnost vysvětluje, proč právní řád přistupuje k mladým pachatelům odlišně než k dospělým.⁸

2.2 Protiprávní činy mládeže v pojetí zákona o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže nepřebírá pouze obecné trestněprávní pojmy, ale vytváří rámec, který umožňuje spojit ochranu společnosti s výchovným a resocializačním cílem. Pro práci je užitečné vyjasnit, že zákon v této oblasti používá pojem „protiprávní čin“ jako širší zastřešení situací, s nimiž systém mládeže pracuje. Tím se předejde zjednodušení, že vše, co se u dětí a mladistvých řeší, je automaticky „trestný čin“ v běžném smyslu.

Z hlediska struktury je vhodné zdůraznit tři roviny, se kterými se v praxi setkává: (1) provinění mladistvých (tedy trestné činy spáchané mladistvým), (2) trestné činy spáchané osobami staršími osmnácti let a (3) tzv. čin jinak trestný u dětí mladších patnácti

⁴ ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, § 2 odst. 1.

⁵ ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, § 2 odst. 1 písm. c.

⁶ ČESKO. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, § 19.

⁷ ČESKO. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, § 19 odst. 1.

⁸ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2012, s. 367–372. ISBN 978-80-246-2153-1.

let, kde se neřeší trestní odpovědnost, ale přiměřená opatření a ochranné postupy. Tato logika je obsažena již ve vymezení pojmů v § 2 zákona.⁹

Je důležité říci, že rozdílná terminologie není „zmírněním“ pohledu na čin, ale odrazem toho, že u mládeže se klade vyšší důraz na vývojové souvislosti, na možnost změny chování a na předcházení opakování. Odborná kriminologická literatura v této souvislosti upozorňuje, že u části dospívajících může být protiprávní jednání epizodní, zatímco u menší skupiny se riziko zvyšuje při dlouhodobých obtížích a slabých ochranných faktorech. Takové rozlišení je prakticky využitelné při návrhu prevence a při čtení dat v návazné praktické části.¹⁰

2.3 Opatření ukládaná mládeži a jejich účel

Reakce na protiprávní jednání mládeže je v české právní úpravě postavena na zásadě přiměřenosti a individualizace. V praxi to znamená, že se při volbě postupu zohledňuje nejen závažnost skutku, ale také osobní poměry mladistvého, jeho sociální zázemí, míra ovlivnitelnosti a riziko opakování.¹¹

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže umožňuje ukládat tři základní typy opatření: výchovná, ochranná a trestní. Podstatné je vysvětlit účel: cílem není pouze „potrestat“, ale zejména nastavit podmínky, které povedou ke změně chování a k omezení recidivy. Tento účel je vyjádřen v části zákona věnované smyslu opatření vůči mladistvým.¹²

Pro návaznost na praktickou část je možné doplnit, že evidence o uložených opatřeních představuje významný indikátor toho, jak systém na delikvenci mládeže reaguje. V kontextu Prahy to umožňuje porovnávat, zda převažují opatření orientovaná na vedení a dohled, nebo zda je častější důraz na ochranné postupy a intenzivnější zásahy. V odborné literatuře je přitom upozorňováno, že účinnost opatření roste tehdy, pokud jsou provázána se školním prostředím a s dostupnými podpůrnými službami, nikoli pokud zůstávají izolovaným formálním rozhodnutím.¹³

⁹ ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, § 2 odst. 2.

¹⁰ MATOUŠEK, Oldřich; MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2011, s. 40, 44–45. ISBN 978-80-7367-825-8.

¹¹ ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, § 3 a § 9.

¹² ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, § 9.

¹³ MATOUŠEK, Oldřich; MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2011, s. 268. ISBN 978-80-7367-825-8.

2.4 Procesní specifika a spolupráce institucí

Řízení ve věcech mládeže má zvláštní procesní režim, protože cílovou skupinou jsou děti a mladiství, u nichž je třeba chránit jejich práva a současně postupovat tak, aby řízení neprohlubovalo problémové chování.¹⁴ Prakticky to znamená důraz na srozumitelnost úkonů, na odpovídající zacházení s nezletilými a na koordinaci institucí, které mají v systému různé role.

Z hlediska institucionálního uspořádání je klíčové, že se uplatňuje specializace a návaznost mezi orgány činnými v trestním řízení a institucemi sociální ochrany.¹⁵ V praxi se typicky potkává policejní činnost (odhalení skutku, šetření), státní zastupitelství (dozor a návrhy postupu), soud pro mládež (rozhodnutí) a vedle toho sociálně-právní ochrana dětí, která často vstupuje do případu v rovině rodinné situace, výchovných podmínek a doporučení podpůrných kroků. Tato součinnost je důležitá zejména tam, kde se problémové chování mládeže prolíná se školními obtížemi a s rodinnou zátěží.

V odborném pojetí se zdůrazňuje, že účinná reakce na delikvenci mládeže vyžaduje nejen právní rozhodnutí, ale také prakticky proveditelný plán návazných kroků (dohled, poradenství, programy, spolupráce se školou). Tento přístup odpovídá koncepci, že právo vymezuje kompetence a hranice, zatímco výsledný dopad závisí na kvalitě provedení v praxi.¹⁶

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., *o soudnictví ve věcech mládeže*, ve znění pozdějších předpisů, § 4–8.

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., *o soudnictví ve věcech mládeže*, ve znění pozdějších předpisů, § 5, 12; ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb., *o sociálně-právní ochraně dětí*, ve znění pozdějších předpisů, § 1–3.

¹⁶ URBANOVÁ, Martina. *Systémy sociální kontroly a právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. s. 81. ISBN 80-86898-94-6.

3 Teoretická východiska delikventního chování mládeže

Delikventní chování mládeže nelze v teoretické části vysvětlovat jako důsledek jedné příčiny nebo jedné „špatné volby“. Kriminologická literatura naopak pracuje s tím, že jde o jev vznikající v souhře individuálních dispozic, rodinného a školního prostředí, vrstevnických vlivů a situačních příležitostí. Teorie pomáhají tyto vlivy poskládat do logických modelů, aby bylo možné později lépe interpretovat praktická zjištění (statistiky, rozhovory, zkušenosti institucí) a navazovat realistickými preventivními opatřeními.^{17,18}

Zároveň platí, že delikvence v období dospívání má často specifický „vývojový“ kontext. U části mladých lidí může jít o krátkodobou epizodu spojenou s experimentováním, tlakem skupiny nebo nezralostí v rozhodování, zatímco u menší části se může vytvořit stabilnější vzorec problémového chování. Právě proto má smysl opřít se o teoretické přístupy, které vysvětlují rozdíl mezi jednorázovým selháním a dlouhodobější trajektorií.^{19,20} Vývojově orientovaný pohled současně upozorňuje, že určité testování hranic a vybočování z pravidel může být v adolescenci do určité míry normativní součástí vývoje, problém však nastává tehdy, pokud se antisociální jednání nestává přechodnou epizodou, ale stabilnějším vzorcem chování.²¹

3.1 Multifaktoriální pojetí a práce s riziky

Základní teoretické východisko pro práci s delikvencí mládeže je multifaktoriální přístup: problémové chování obvykle vzniká tam, kde se potká více zatěžujících okolností najednou a kde zároveň chybí dostatečné „brzdy“ v podobě ochranných faktorů. V praxi tak často nejde o to, že by jeden izolovaný problém automaticky vedl k delikvenci, ale spíše o postupné „vrstvení“ obtíží (např. napětí doma + slabá vazba ke škole + problematická skupina + nestrukturovaný volný čas). Tento způsob uvažování je důležitý i pro prevenci, protože ukazuje, že účinná intervence často spočívá ve stabilizaci více oblastí najednou, ne pouze v jednorázové sankci.²² Pedagogicko-psychologická literatura

¹⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, s. 16, 24. ISBN 978-80-7502-499-2.

¹⁸ ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004. s. 13–15. ISBN 80-86795-05-5.

¹⁹ MATOUŠEK, Oldřich; MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2011, s. 40, 44–45. ISBN 978-80-7367-825-8.

²⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, s. 40, 44–45. ISBN 978-80-7502-499-2.

²¹ NIELSEN SOBOTKOVÁ, Veronika a kol. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 9–10. ISBN 978-80-247-4042-3.

²² MATOUŠEK, Oldřich; MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-825-8. s. 68

tento multifaktoriální rámec doplňuje o důraz na konkrétní výchovné mechanismy v rodině a ve škole. Navrátil a Mattioli upozorňují, že zdroj problémového chování dětí a mládeže nemusí spočívat pouze v osobnostních dispozicích jedince, nýbrž také ve způsobu, jakým jsou v rodině a ve škole nastavovány výchovné vzorce, komunikační strategie a každodenní interakce mezi dospělým a dítětem.²³

Součástí tohoto přístupu je i rozlišování rizikových a protektivních faktorů. Protektivní faktory (např. stabilní vztah s dospělým, smysluplná aktivita, předvídatelný režim, podpora ve škole) mohou tlumit i relativně silná rizika. Teoreticky je podstatné, že protektivní faktory nejsou jen „milé doplňky“, ale často tvoří hlavní mechanismus, který brání tomu, aby se problémové chování opakovalo a upevňovalo.²⁴

3.2 Sociální kontrola a význam vazeb na instituce

Další užitečné teoretické vysvětlení vychází z myšlenky sociální kontroly. Jde o pohled, podle kterého mladý člověk častěji dodržuje pravidla tehdy, když má funkční vazbu na prostředí, které pravidla „drží“ typicky rodina, škola, autority a širší okolí. Pokud se tyto vazby oslabí (např. dlouhodobě nefunguje dohled, pravidla jsou nejasná nebo se mění podle nálady, škola je vnímána jako nepřátelské prostředí), roste prostor pro vybočení a pro hledání uznání jinde.²⁵

Důležité je, že sociální kontrola není jen „represivní“ působení státu. V běžném životě je často silnější neformální kontrola tedy hranice a očekávání vycházející z rodiny, školy a komunitního prostředí. Pokud je neformální kontrola slabá nebo roztříštěná, více situací „projde“ bez včasné korekce, a tím se zvyšuje riziko opakování. Tento teoretický rámec je dobře využitelný i při interpretaci toho, proč v některých prostředích (nebo obdobích) narůstají konfliktní situace u mládeže i bez toho, aby se nutně změnila „povaha“ mladých lidí.^{26,27}

²³ NAVRÁTIL, Stanislav; MATTIOLI, Jan. *Problémové chování dětí a mládeže: jak mu předcházet, jak ho eliminovat*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 12–14. ISBN 978-80-247-3672-3.

²⁴ MIOVSKÝ, Michal a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN / Centrum adiktologie / Togga, 2010, s. 37–39. ISBN 978-80-87258-47-7.

²⁵ URBANOVÁ, Martina. *Systémy sociální kontroly a právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 81. ISBN 80-86898-94-6.

²⁶ URBANOVÁ, Martina. *Systémy sociální kontroly a právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 13, 17, 91. ISBN 80-86898-94-6.

²⁷ ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004, s. 13–15. ISBN 80-86795-05-5.

3.3 Sociální učení a normalizace rizikového chování

Teorie sociálního učení zdůrazňují, že chování se „učí“ v kontaktu s okolím. U mládeže to platí velmi silně, protože vrstevnická skupina často určuje, co je „normální“, co je „frajeřina“ a co je naopak „trapné“. Rizikové chování se tak může šířit nejen přes přímé navádění, ale i přes postupné posouvání hranic to, co by mladý člověk sám od sebe neudělal, může v určité skupině udělat proto, aby získal uznání nebo aby neztratil „status“.²⁸ Fischer a Škoda v této souvislosti upozorňují, že sdělovací prostředky mohou nežádoucím způsobem ovlivňovat postoj k násilí, neboť násilné chování je v mediálním prostoru prezentováno jako něco běžného a normálního. Tento mechanismus zvyšuje tendence k agresivnímu jednání zejména u dětí a mládeže.²⁹

Z teoretického hlediska je důležité, že skupinový vliv neznamená jen „špatné kamarády“. Často jde o kombinaci potřeby přijetí, nejistoty v identitě a malé schopnosti odolat tlaku ve chvíli, kdy situace eskaluje. Prakticky to vysvětluje, proč je u mládeže častější situační a impulzivní jednání a proč mohou být některé incidenty spojené s veřejným prostorem nebo „volným časem“ mimo dohled.³⁰

3.4 Napětí, frustrace a hledání „rychlého řešení“

Další vysvětlující rovina vychází z teorií napětí tedy z předpokladu, že delikventní jednání může být reakcí na dlouhodobý stres, frustraci nebo pocit „zablokované“ životní cesty. U mládeže se tento mechanismus může projevit například tehdy, když mladý člověk dlouhodobě zažívá neúspěch, konflikty a nedostatek podpory, ale současně je vystaven tlaku na výkon nebo na status.³¹ Některé formy protiprávního jednání pak fungují jako „zkratka“ k uznání, penězům nebo pocitu kontroly nad situací.³²

Teoreticky je podstatné, že napětí samo o sobě ještě neznamená delikvenci. Rozhodující bývá, jaké má jedinec zvládací strategie a jaké má v okolí možnosti „bezpečného“ řešení problémů. Pokud chybí podpora, hranice a přístup k pomoci, je pravděpodobnější, že se napětí bude vybijet konfliktně, impulzivně nebo útekem do

²⁸ KRAUS, Blahoslav; HRONCOVÁ, Jolana a kol. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 83–86. ISBN 978-80-7041-896-3.

²⁹ FISCHER, Slavomil; ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 26. ISBN 978-80-247-5046-0.

³⁰ KRAUS, Blahoslav; HRONCOVÁ, Jolana a kol. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 83–86. ISBN 978-80-7041-896-3.

³¹ VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 98–102. ISBN 978-80-7400-732-3.

³² VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 98–102. ISBN 978-80-7400-732-3.

rizikového režimu. Tenhle rámec je užitečný pro interpretaci situací, kde se delikvence pojí s emocemi, rychlými rozhodnutími a zkratkovitým jednáním.³³ Význam stabilního a předvídatelného prostředí potvrzuje i Martínek, který v kontextu nečitelné výchovy a nedůsledného nastavování hranic konstatuje, že „každá nejistota vyvolává hyperaktivitu a agresi“.³⁴ Tento závěr podporuje předpoklad, že dlouhodobě nestabilní rodinné nebo školní prostředí zvyšuje impulzivní a konfliktní reakce dítěte, a tím i riziko přechodu od frustrační reakce k protiprávnímu jednání.

3.5 Nálepkování, sekundární deviace a role institucionální reakce

Teorie nálepkování upozorňují, že reakce okolí a institucí může někdy (nechtěně) zvyšovat riziko opakování. U mládeže je citlivé zejména to, pokud je jedinec dlouhodobě vnímán a označován jako „problémový“, protože se tím může zhoršit jeho vztah ke škole, k autoritám a k legálním možnostem uplatnění. Následně se může více fixovat na prostředí, které mu poskytuje přijetí i když je rizikové.³⁵

Smysl tohoto teoretického rámce není „omlouvát“ delikvenci, ale zdůraznit význam přiměřené a srozumitelné reakce. Zvláště u mládeže je žádoucí oddělit hodnocení činu od hodnocení osoby a vytvořit prostor pro návrat do běžných sociálních rolí. To koresponduje i s tím, že právní úprava práce s mládeží v ČR klade vedle ochrany společnosti důraz na výchovný a resocializační účel opatření.^{36,37}

3.6 Situační přístup: příležitost, dohled a prostředí

Situační (příležitostní) přístupy vysvětlují, že část delikvence vzniká tehdy, když se potká motivace s příležitostí a současně chybí účinný dohled nebo jasná hranice. Pro praxi to znamená, že i když jsou příčiny delikvence „hlubší“ (dlouhodobé), konkrétní čin často vznikne v určité situaci: ve veřejném prostoru, v dopravním uzlu, při nestrukturovaném trávení času, při dostupnosti cílů nebo při nízké pravděpodobnosti

³³ VÁLKOVÁ, Helena; KUČTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 102–105. ISBN 978-80-7400-732-3.

³⁴ MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 13. ISBN 978-80-247-5309-6.

³⁵ KRAUS, Blahoslav; HRONCOVÁ, Jolana a kol. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 22. ISBN 978-80-7041-896-3.

³⁶ VÁLKOVÁ, Helena; KUČTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 104–108. ISBN 978-80-7400-732-3.

³⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, s. 136–137. ISBN 978-80-7502-499-2.

odhalení. Právě tento pohled je důležitý pro návrhy prevence, protože ukazuje, že opatření nemusí být jen „výchovná“, ale i organizační a environmentální.³⁸

V kontextu metropole je situační rámec užitečný i tím, že vysvětluje koncentraci některých incidentů do určitých míst a časů. Neznamená to automaticky „horší“ mládež, ale často spíše kombinaci vysoké koncentrace osob, anonymity a nízké míry okamžité korekce. Tento teoretický přístup je prakticky dobře přeložitelný do doporučení: zvyšování dohledu, práce s rizikovými lokalitami, smysluplné volnočasové programy nebo lepší propojení institucí v místech, kde se mládež reálně pohybuje.^{39, 40}

³⁸ ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004, s. 87–90. ISBN 80-86795-05-5.

³⁹ URBANOVÁ, Martina. *Systémy sociální kontroly a právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 81. ISBN 80-86898-94-6.

⁴⁰ ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004, s. 87–90. ISBN 80-86795-05-5.

4 Prevence kriminality mládeže, institucionální rámec v hlavním městě Praha

Prevence kriminality mládeže zahrnuje soubor plánovaných a koordinovaných opatření, jejichž cílem je snižovat riziko vzniku a opakování protiprávního jednání u dětí a mladistvých. Opatření současně omezují dopady kriminality na oběti a přispívají k místní bezpečnosti.⁴¹ V podmínkách hlavního města Prahy je prevence vystavěna na spolupráci veřejné správy, bezpečnostních sborů, škol a navazujících sociálních a poradenských služeb.⁴²

Teoretické přístupy popsané v předchozí kapitole nacházejí přímý odraz v typologii preventivních opatření. Sociální prevence cílí na posilování ochranných vazeb ve shodě s teorií sociální kontroly a multifaktoriálním přístupem. Situační prevence pracuje s příležitostmi a prostředím v souladu se situačním rámcem. Terciární přístupy pak reagují na riziko sekundární deviace popsané teorií nálepkování.⁴³ Vymezení prevence a institucionálního rámce slouží jako interpretační základ pro praktickou část práce, zejména pro práci se statistickými údaji a pro formulaci návrhových opatření.

4.1 Vymezení prevence kriminality a její cíle

Prevence kriminality představuje plánované působení na rizikové faktory a situace, které zvyšují pravděpodobnost protiprávního jednání. V prostředí veřejné správy se uplatňuje kombinace sociálních opatření zaměřených na osoby a jejich sociální situaci a situačních opatření zaměřených na podmínky v prostředí, doplněná o podporu a ochranu osob ohrožených viktimizací.⁴⁴

U kriminality mládeže sleduje prevence tři vzájemně propojené cíle. Prvním je předcházení vstupu do delikvence, tedy posilování ochranných faktorů v rodinném, školním a vrstevnickém prostředí dříve, než se riziková trajektorie ustálí. Druhým cílem je včasná identifikace varovných projevů a cílená práce s ohroženými jedinci nebo

⁴¹MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2022 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-az-2027.aspx>

⁴²HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024 až 2028* [online]. Praha: hl. m. Praha, 2024, s. 5–6 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://ippraha.cz/assets/files/files/8bca1568f27e0d3a99db41517214bdfd.pdf>

⁴³MIOVSKÝ, Michal a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN / Centrum adiktologie / Togga, 2010. s. 22–23. ISBN 978-80-87258-47-7.

⁴⁴VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 352–354. ISBN 978-80-7400-732-3.

skupinami. Třetím, pro praxi nejnáročnějším, zůstává snižování recidivy prostřednictvím dohledu, resocializačních programů a práce s rodinným zázemím mladistvého.

Pro potřeby této práce je prevence vymezena účelově jako soustava opatření, která lze v Praze plánovat, financovat, koordinovat a vyhodnocovat. Důraz je kladen na návaznost opatření a na měřitelné výsledky.

4.2 Typologie prevence podle úrovně působení

Členění preventivních opatření podle úrovně působení vychází z tradičního rozlišení primární, sekundární a terciární prevence, které bylo převzato z oblasti preventivní psychiatrie a veřejného zdraví a následně se rozšířilo i do dalších společenských věd. V kriminologii a bezpečnostní praxi se toto členění uplatňuje jako přehledný rámec pro rozlišení opatření podle okamžiku intervence, cílové skupiny a zamýšleného účinku.⁴⁵

V českém prostředí je vhodné upozornit, že vedle tohoto klasického trojčlenění se zejména ve školské prevenci rizikového chování používá také terminologie všeobecné, selektivní a indikované prevence. Pro potřeby této bakalářské práce je však zachováno členění na primární, sekundární a terciární prevenci, protože lépe odpovídá kriminologickému a institucionálnímu rámci prevence kriminality mládeže v hlavním městě Praha.^{46,47} Jednotlivé úrovně prevence se liší nejen cílovou skupinou, ale také použitými nástroji a zapojenými institucemi.

4.2.1 Primární prevence

Primární prevence míří na širokou populaci dětí a mládeže a snaží se posilovat ochranné faktory dříve, než se objeví závažné projevy rizikového chování. Typickým prostředím jsou škola, volnočasové aktivity a komunitní programy. Primární prevence je účinná zejména tehdy, je-li dlouhodobá, srozumitelná a navazuje na konkrétní rizika, jako jsou násilí, kybernetické jevy, návykové látky nebo pohyb v ohrožených skupinách. V

⁴⁵ CAPLAN, Gerald. *Principles of Preventive Psychiatry*. New York: Basic Books, 1964, s. 26. ISBN 9780422982702.

⁴⁶ ŠTĚCHOVÁ, Markéta a VEČERKA, Kazimír. *Systémový přístup k prevenci kriminality mládeže*. Studie. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014. s. 7. ISBN 978-80-7338-140-0.

⁴⁷ ČESKO. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027* [online]. Praha: MŠMT, 2019, s. 3 a 10–11 [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: https://msmt.gov.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf.

českém školství je tento přístup rozpracován v rámci primární prevence rizikového chování, která zdůrazňuje práci s rizikovými i protektivními faktory.⁴⁸

4.2.2 Sekundární prevence

Sekundární prevence cílí na děti a mladistvé, u nichž se již objevují varovné signály: opakované přestupky, záškoláctví, konflikty ve škole, užívání návykových látek, pohyb ve vysoce rizikových skupinách nebo výrazný propad ve školní adaptaci. Tato úroveň je typická pro sociálně-právní ochranu dětí, školská poradenská zařízení, nízkoprahové služby a specializované programy. Její účinnost je podmíněna propojením s rodinou a školou a existencí individuálního plánu práce s dítětem.⁴⁹

4.2.3 Terciární prevence

Terciární prevence se uplatňuje po spáchání protiprávního jednání a zaměřuje se na omezení recidivy a na návrat do běžných sociálních rolí. U mladistvých se opírá o instituty zákona o soudnictví ve věcech mládeže, zejména o výchovná a ochranná opatření, dohled a probační programy. Probační a mediační služba nabízí mladistvým a jejich rodinám spolupráci zahrnující mediaci, mimosoudní řešení konfliktu i nabídku výchovných opatření, která lze se souhlasem mladistvého uplatnit již v přípravném řízení.⁵⁰

4.3 Typologie prevence podle obsahového zaměření

V prostředí veřejné správy se prevence dělí podle obsahu opatření na sociální prevenci, situační prevenci a prevenci viktimnosti. Tento rámec využívají i pražské koncepční materiály, které uvádějí sociální a situační prevenci jako součást aktivit bezpečnostních sborů a informování veřejnosti o možnostech ochrany.⁵¹ Prevence kriminality proto nelze chápat jen jako soubor jednotlivých dílčích opatření, ale jako součást širšího systému vnitřní bezpečnosti, jehož účinnost je podmíněna institucionální

⁴⁸MIOVSKÝ, Michal a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN / Centrum adiktologie / Togga, 2010, s. 39–40. ISBN 978-80-87258-47-7.

⁴⁹MATOUŠEK, Oldřich; MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 63–79, 268. ISBN 978-80-7367-825-8.

⁵⁰PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA. *Mladiství a děti* [online]. [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://pms.gov.cz/pro-pachatele/mladistvi-a-deti/>

⁵¹HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024–2028* [online]. Praha: Magistrát hl. m. Prahy, 2024, s. 12–15 [cit. 2026-03-06]. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/8bca1568f27e0d3a99db41517214bdfd.pdf>.

koordinací a věcným provázáním činností státu, samosprávy a dalších zapojených subjektů.⁵²

Sociální prevence pracuje s lidmi a jejich prostředím. U mládeže zahrnuje zejména práci se školní adaptací a mezilidskými vztahy ve třídě, podporu rodičovských kompetencí a rodinné stabilizace, nabídku smysluplného volného času jako protiváhy rizikovému trávení volných chvil a programy zaměřené na konflikty, agresi, kybernetické jevy, návykové látky a vztahové násilí. V současných preventivních programech je proto nutné zohledňovat i digitální prostředí, protože bezpečné používání internetu představuje samostatnou oblast rizik, která zasahuje do psychické, tělesné i materiální sféry dítěte a mladistvého.⁵³ Účinnost sociální prevence roste zejména tehdy, pokud souběžně snižuje kumulaci rizikových faktorů a posiluje faktory protektivní.⁵⁴ Fischer a Škoda v kontextu možností řešení sociálně patologických jevů konstatují, že účinnost preventivního působení závisí na tom, zda intervence adresně cílí na konkrétní rizikové faktory a zda je založena na důkladné znalosti příčin, nikoli pouze na obecných předpokladech o nežádoucím chování. Tento požadavek je v souladu s principem cílenosti, který je v kapitole aplikován na pražské podmínky.⁵⁵

Situační prevence mění podmínky v prostředí tak, aby bylo protiprávní jednání obtížnější, rizikovější nebo méně výhodné. V metropolitním prostředí Prahy zahrnuje zvyšování dohledu v rizikových lokalitách a časech prostřednictvím fyzické přítomnosti strážníků i kamerových systémů, úpravy veřejného prostoru (osvětlení, přehlednost, odstranění skrytých míst) a řízení rizik v dopravních uzlech. Je relevantní zejména u majetkové kriminality, násilí v nočním prostředí a skupinových incidentů.⁵⁶

Mezinárodní výzkum prevence kriminality opakovaně prokázal, že účinnost programů závisí na jejich cílenosti, kvalitě implementace a schopnosti průběžného

⁵² FIRSTOVÁ, Jana; ZÁMEK, David. *Prevence kriminality – nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 9, 24. ISBN 978-80-7676-057-8.

⁵³ ŠEVČÍKOVÁ, Anna a kol. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 9. ISBN 978-80-247-5010-1.

⁵⁴ MIOVSKÝ, Michal a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN / Centrum adiktologie / Togga, 2010, s. 39–40. ISBN 978-80-87258-47-7.

⁵⁵ FISCHER, Slavomil; ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie. 2.*, rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 169–175. ISBN 978-80-247-5046-0.

⁵⁶ ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004, s. 78, 87–90. ISBN 80-86795-05-5.

hodnocení výsledků.⁵⁷ Tato zjištění jsou plně přenositelná do pražského prostředí, kde různorodost bezpečnostních problémů jednotlivých městských částí vyžaduje kombinaci plošných a cílených opatření.

Prevence viktimmnosti a pomoc obětem doplňuje předchozí přístupy o ochranu těch, kteří se mohou stát terčem trestné činnosti. Národní strategie prevence kriminality vymezuje tuto oblast jako samostatný okruh cílů zahrnující pomoc obětem a jejich podporu.⁵⁸ Z pohledu mládeže je důležitá proto, že oběťmi mohou být děti samotné: v případě násilí, zneužívání nebo kybernetických útoků. Praxe proto vyžaduje dostupné poradenské služby, dostatečnou informovanost a včasné propojení oběti s odbornou podporou.

4.4 Systém prevence kriminality v České republice

Prevence kriminality v České republice je rámována národní strategií a organizována jako víceúrovňový systém propojující stát, kraje a obce. Základním koncepčním dokumentem je Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027, schválená vládou usnesením č. 276 dne 6. dubna 2022. Strategie vychází z podkladů resortů zastoupených v Republikovém výboru pro prevenci kriminality, vznikala ve spolupráci se samosprávami a navazuje na vyhodnocení předchozího strategického období.⁵⁹

Na úrovni obsahu strategie vymezuje tematické okruhy: systém prevence, pomoc obětem, práci s pachateli a prevenci recidivy, bezpečnost v rizikových lokalitách, situační prevenci a nové přístupy, kriminalitu páchanou dětmi a na dětech a prevenci kybernetické kriminality. Pro tuto bakalářskou práci je podstatné, že prevence dětí a mladistvých je strategií vymezena jako samostatná oblast, čímž je legitimizováno vytváření specifických programů pro tuto cílovou skupinu.

Plnění strategie je hodnoceno ve dvouletých cyklech. Zveřejněná zpráva za roky 2022 a 2023 potvrdila, že systém prevence funguje jako koordinovaná síť aktérů, přičemž

⁵⁷SHERMAN, Lawrence W. et al. *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising*. Washington, D.C.: National Institute of Justice, 1998 [online]. Dostupné z: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/171676.PDF>

⁵⁸MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2022 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-az-2027.aspx>.

⁵⁹MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2022 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-az-2027.aspx>.

klíčovým předpokladem jeho účinnosti zůstává pravidelné hodnocení výsledků a sdílení poznatků mezi státní správou, samosprávami a neziskovým sektorem.⁶⁰ Vyhodnocení za roky 2024–2025 dosud nebylo zveřejněno; lze je očekávat v průběhu roku 2026. V roce 2025 MV ČR vydalo nové metodiky pro měření úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality (MEprojPKa a MEprogPKa), které se od roku 2026 stávají závaznými při vyhodnocování dotačně podporovaných aktivit.⁶¹ Zasedání Republikového výboru pro prevenci kriminality v září 2025 se věnovalo mimo jiné analýze situace dětí a mladistvých ohrožených kriminalitou za léta 2023–2024, která upozornila na nárůst násilí mezi dětmi a přesun rizik do online prostředí.⁶²

System je propojen s financováním. Ministerstvo vnitra vyhlašuje dotační tituly v oblasti prevence kriminality navazující na priority strategie. Tento mechanismus je v metropolitním prostředí Prahy klíčový, neboť umožňuje kombinovat celoměstské projekty se specifickými projekty městských částí a zapojovat neziskové organizace.

4.5 Prevence kriminality v hlavním městě Praha

Hlavní město Praha realizuje prevenci kriminality jako kombinaci celoměstských opatření a lokálních opatření městských částí. Klíčovým dokumentem je Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024–2028, která definuje celoměstské priority.⁶³ Na úrovni městských částí Praha 1 až 22 je vytvořena síť manažerů prevence kriminality, kteří spolupracují s hlavním městem a zpracovávají vlastní programy prevence vycházející z celoměstské koncepce. Tato decentralizovaná struktura umožňuje reagovat na rozdílné bezpečnostní problémy jednotlivých částí města bez redukce na jednotné plošné opatření.

⁶⁰MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Vyhodnocení Strategie prevence kriminality v České republice za roky 2022 a 2023* [online]. Praha: MV ČR, 2024 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/prevence-kriminality-v-ceske-republice.aspx>

⁶¹MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nové metodiky pro vyhodnocování úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality (MEprojPKa a MEprogPKa)* [online]. Praha: MV ČR, Odbor prevence kriminality, 2025 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/dotacni-system-prevence-kriminality.aspx>

⁶²MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Tisková zpráva ze zasedání Republikového výboru pro prevenci kriminality dne 26. září 2025* [online]. Praha: MV ČR, 2025 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/tiskova-zprava-ze-zasedani-republikoveho-vyboru-pro-prevenci-kriminality-714581.aspx>

⁶³HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024 až 2028* [online]. Praha: hl. m. Praha, 2024, s. 8–9, 24 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/8bca1568f27e0d3a99db41517214bdfd.pdf>.

Koncepční dokument vymezuje spolupráci klíčových partnerů. Prevence kriminality Městské policie hl. m. Prahy je zajišťována oddělením prevence a zahrnuje sociální i situační složku a informování veřejnosti. Policie České republiky prostřednictvím Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy je označována jako hlavní partner pro zpracování analýz trestné činnosti, formulování návrhů řešení a vyhodnocování statistik.⁶⁴ To je pro tuto práci přímo relevantní, protože praktická část vychází z policejních statistických údajů.

Financování prevence je v Praze kombinované: aktivity městských částí jsou financovány z rozpočtu hlavního města v rámci dotačního řízení, ze státní účelové dotace a z rozpočtů jednotlivých městských částí. Pro rok 2026 byl program v oblasti prevence kriminality schválen usnesením Rady hl. m. Prahy dne 11. srpna 2025.⁶⁵

Pro potřeby práce je užitečné vnímat Prahu jako prostředí s vysokou koncentrací osob, s dopravními uzly a s vyšší mírou anonymity. To zvyšuje potřebu situační prevence a zároveň vyžaduje robustní síť sociálních služeb a školních podpůrných mechanismů, protože část mládeže se pohybuje mezi školou, volným časem a veřejným prostorem s omezeným dohledem.

4.6 Klíčoví aktéři prevence a jejich role

Preventivní systém v Praze je funkční pouze tehdy, jsou-li role jednotlivých aktérů jasně vymezeny a spolupráce prakticky proveditelná. Níže jsou popsány klíčové subjekty, jejich role a nástroje v oblasti prevence kriminality mládeže.

4.6.1 Magistrát hlavního města Prahy a manažerská síť městských částí

Koordinační roli plní město prostřednictvím koncepce, dotační politiky a sítě manažerů prevence kriminality. Tito manažeři shromažďují informace, identifikují bezpečnostní problémy, navrhují řešení, spolupracují s poskytovateli služeb a podílejí se na realizaci aktivit.⁶⁶ V praxi tak může městská část rychleji propojit školu, OSPOD,

⁶⁴HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024 až 2028* [online]. Praha: hl. m. Praha, 2024, s. 8–9, 24 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/8bca1568f27e0d3a99db41517214bdfd.pdf>.

⁶⁵HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Vyhlášení Programu v oblasti prevence kriminality v hlavním městě Praze pro rok 2026* [online]. Praha: hl. m. Praha, 2025 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://praha.eu/w/vyhlaseni-programu-v-oblasti-prevence-kriminality-v-hlavnim-meste-praze-pro-rok-2026>

⁶⁶HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024 až 2028* [online]. Praha: hl. m. Praha, 2024, s. 39 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/8bca1568f27e0d3a99db41517214bdfd.pdf>.

policii a místní služby v případě opakovaného problému v konkrétní lokalitě nebo u specifické skupiny mládeže.

4.6.2 Policie České republiky

Role policie je dvojí: represivní (odhalování a vyšetřování) a preventivní. Policejní partnerství v pražské koncepci zahrnuje analýzy trestné činnosti, vyhodnocování statistik a preventivní práci prostřednictvím specializovaného oddělení prevence. Policie rovněž realizuje preventivní projekty zaměřené na mládež, programy orientované na trestní odpovědnost a právní vědomí mladistvých.⁶⁷ Tyto aktivity jsou hodnotným doplňkem školní prevence, neboť přinášejí praktický kontakt s důsledky protiprávního jednání.

4.6.3 Městská policie hl. m. Prahy

Městská policie v Praze disponuje specializovanou preventivní složkou zahrnující sociální i situační prevenci a zaměřenou na děti, mládež i další cílové skupiny prostřednictvím poradenství a programových aktivit.⁶⁸ V kontextu kriminality mládeže je přínos zejména v programech zaměřených na bezpečné chování ve veřejném prostoru, kybernetická rizika, vrstevnické konflikty a odpovědnost za vlastní jednání.

4.6.4 Orgány sociálně-právní ochrany dětí

Orgány sociálně-právní ochrany dětí jsou klíčovými aktéry zejména u nezletilých a u situací, kdy protiprávní jednání souvisí s rodinnou zátěží, zanedbáváním, násilím nebo selháváním výchovného prostředí. Jejich kompetenční rámec vychází ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.⁶⁹ V systému péče o mládež mají tyto orgány nezastupitelnou koordinační funkci, protože dokáží propojit školu, rodinu a sociální služby. Zvláště účinným nástrojem jsou případové konference umožňující rychlou meziinstitucionální reakci v akutních situacích.⁷⁰

⁶⁷POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Preventivní programy pro mladistvé* [online]. [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/preventivni-programy-pro-mladistve.aspx>

⁶⁸MĚSTSKÁ POLICIE HL. M. PRAHY. *Prevence Městské policie hl. m. Prahy* [online]. [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://www.mppraha.info/item/13-prevence-mestske-policie-hl-m-prahy>

⁶⁹ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, § 1–3 [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>

⁷⁰BECHYŇOVÁ, Věra. *Případové konference: praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Praha: Portál, 2012, s. 15–22. ISBN 978-80-262-0181-6.

4.6.5 Školy a školní prevence

Škola představuje prostředí, kde lze zachytit rizika včas, ať už jde o záškoláctví, konflikty, šikanu nebo náhlé změny chování. Školní metodik prevence a další poradenské role jsou klíčové pro primární a sekundární prevenci. Z hlediska účinnosti je rozhodující, aby programy nebyly jednorázové, ale systematicky navazovaly na školní pravidla, práci s třídním kolektivem a spolupráci s rodiči.⁷¹

4.6.6 Probační a mediační služba

Probační a mediační služba je klíčovým subjektem terciární prevence. Jejím posláním je nabízet alternativy k tradičnímu trestněprávnímu postupu prostřednictvím mediace a mimosoudního řešení konfliktu.⁷² Probační programy pro mladistvé jsou charakterizovány jako programy sociálního výcviku, poradenství, terapeutické a vzdělávací programy a další aktivity rozvíjející sociální dovednosti a podporující urovnání vztahů s poškozeným. Tyto programy lze se souhlasem mladistvého uplatnit již v přípravném řízení.⁷³

4.6.7 Neziskové organizace a odborné služby

Neziskový sektor v Praze zajišťuje nízkoprahové služby, terénní programy, podpůrné skupiny a specializované intervence. Je přínosný zejména tam, kde instituce veřejné správy nemají kapacitu pro dlouhodobou individuální práci. Tyto programy mohou účinně doplňovat školní prevenci a probační práci, zvláště u opakovaných incidentů a skupinových deliktů.

4.7 Hodnocení účinnosti prevence a indikátory pro Prahu

Hodnocení účinnosti prevence je metodicky náročné, protože preventivní opatření působí na více faktorů současně a výsledky se projevují s časovým odstupem. Je vhodné rozlišovat indikátory výstupové (co bylo provedeno), výsledkové (bezprostřední změna) a dopadové (dlouhodobá změna bezpečnostní situace). Ministerstvo vnitra vydalo v roce

⁷¹MIOVSKÝ, Michal a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN / Centrum adiktologie / Togga, 2010, s. 39. ISBN 978-80-87258-47-7.

⁷²ŠTERN, Pavel; OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka; DOUBRAVOVÁ, Dagmar (eds.). *Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů*. Praha: Portál, 2010, s. 57–70. ISBN 978-80-7367-757-2.

⁷³PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA. *Probační programy pro mladistvé* [online]. [cit. 2026-02-23]. Dostupné z: <https://pms.gov.cz/pro-pachatele/mladistvi-a-deti/probacni-programy-pro-mladistve/>

2025 nové metodiky pro měření úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality, které od roku 2026 nabízejí závazný rámec pro strukturování indikátorů.⁷⁴

4.7.1 Registrovaná kriminalita a její struktura

Základním a nejdostupnějším indikátorem je vývoj registrované trestné činnosti a počtu stíhaných osob ve věkových kategoriích nezletilých a mladistvých. Policejní statistika zachycuje, kolik skutků bylo evidováno a kolik pachatelů bylo v daném roce stíháno – tato data jsou klíčovým vstupem analytické části práce. Zároveň je třeba mít na paměti, že registrovaná kriminalita tvoří pouze část skutečné trestné činnosti; latentní kriminalita, tedy trestné činy, které nejsou oznámeny nebo odhaleny, zůstává mimo policejní evidenci a její rozsah lze odhadovat pouze prostřednictvím viktimologických průzkumů.⁷⁵

Jak upozorňují Novotný a Zapletal, rozdíl mezi registrovanou a skutečnou kriminalitou je obzvláště výrazný u mládeže, kde značná část bagatelních deliktů zůstává neoznámena nebo je řešena neformálně mimo trestní systém.⁷⁶ Doplnkovým zdrojem informací proto mohou být self-reportové studie, v nichž respondenti anonymně uvádějí vlastní zkušenost s delikventním chováním. Výsledky takových šetření v českém prostředí prezentovali Moravcová, Podaná a Buriánek, kteří zachytili řadu forem rizikového chování, jež se v policejních statistikách neobjevují.⁷⁷

4.7.2 Recidiva a opakované incidenty

U terciární prevence je klíčové sledovat opakované protiprávní jednání a návrat do systému, tedy opakovaná řízení nebo zásahy. U mladistvých může být recidiva ovlivněna kvalitou dohledu, dostupností programů a návazností na rodinné a školní prostředí.⁷⁸

⁷⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nové metodiky pro vyhodnocování úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality (MEprojPKa a MEprogPKa)* [online]. Praha: MV ČR, 2025 [cit. 2026-03-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dotacni-system-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>

⁷⁵ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004, s. 87–90. ISBN 80-86795-05-5.

⁷⁶NOVOTNÝ, Oto; ZAPLETAL, Josef a kol. *Kriminologie*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 65–68. ISBN 978-80-7357-377-5.

⁷⁷MORAVCOVÁ, Eva; PODANÁ, Zuzana; BURIÁNEK, Jiří. *Delikvence mládeže: trendy a souvislosti*. Praha: Triton, 2015, s. 31–35. ISBN 978-80-7387-860-3.

⁷⁸VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 353–354. ISBN 978-80-7400-732-3.

4.7.3 Školní indikátory

K relevantním ukazatelům patří míra záškoláctví, opakované kázeňské problémy, výskyt šikany, krizové situace ve třídách a potřeba zásahů v okolí školy. Tyto indikátory jsou cenné pro primární a sekundární prevenci, protože řada z nich předchází protiprávnímu jednání nebo je s ním bezprostředně spojena.

4.7.4 Indikátory místa a času

V metropolitním prostředí je důležité sledovat koncentraci incidentů v konkrétních lokalitách a časových intervalech, jako jsou dopravní uzly, noční prostředí nebo velké akce. Tento typ indikátorů je přímo využitelný pro situační prevenci a pro návrh opatření v rizikových lokalitách.⁷⁹

4.7.5 Indikátory spolupráce a kapacit systému

Pražská koncepce předpokládá koordinaci aktérů prostřednictvím sítě manažerů prevence kriminality a preventistů policie, včetně pravidelných jednání a metodické činnosti.⁸⁰ Hodnocení prevence proto zahrnuje i procesní ukazatele: počet a kvalitu meziinstitucionálních koordinací, efektivitu předávání informací, návaznost služeb a využití dotačních programů.

Výše popsané indikátory tvoří analytický rámec, jehož naplnění je sledováno v praktické části práce. Vývoj stíhaných osob do 18 let je v praktické části sledován jak v celorepublikovém kontextu, tak samostatně u dětí mladších 15 let a u mladistvých ve věku 15 až 18 let. Na tuto analýzu navazuje vyhodnocení vývoje kriminality mládeže na území hlavního města Prahy v letech 2021–2025.

⁷⁹ZOUBKOVÁ, Ivana; MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004, s. 87–90. ISBN 80-86795-05-5.

⁸⁰HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024–2028* [online]. Praha: hl. m. Praha, 2024, s. 39 [cit. 2026-03-06]. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/8bca1568f27e0d3a99db41517214bdfd.pdf>.

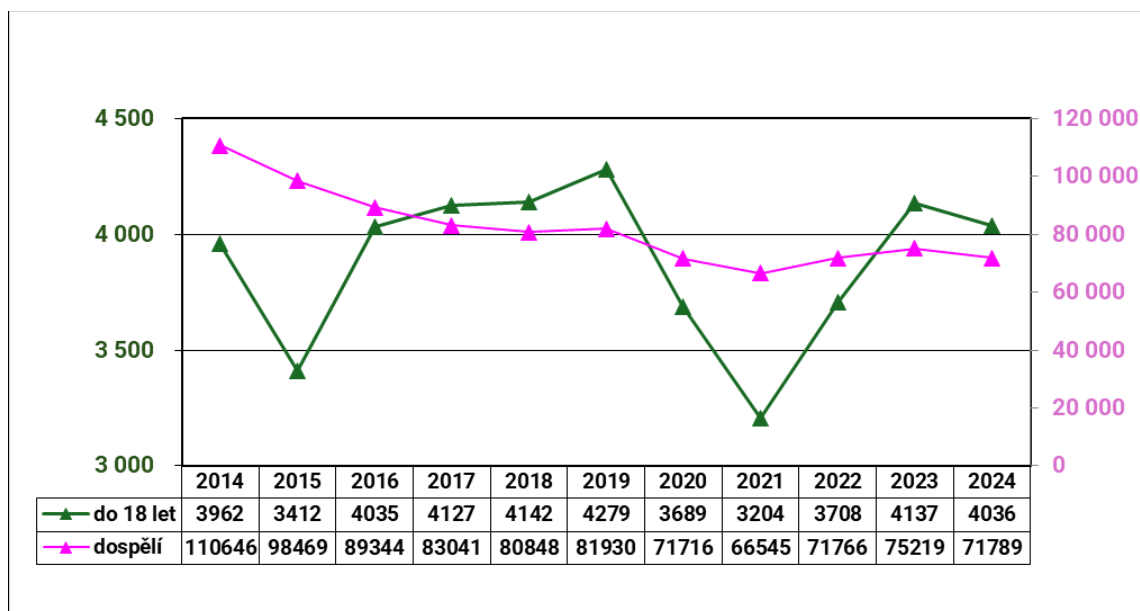
5 Analýza statistických údajů Policie České republiky

Tato kapitola je zaměřena na analýzu statistických údajů Policie České republiky vztahujících se ke kriminalitě osob do 18 let. Cílem je na základě dostupných dat vymezit základní vývojové trendy sledovaného jevu, a to nejprve v celorepublikovém měřítku a následně v podmínkách hlavního města Prahy. Tento postup umožňuje zasadit pražská data do širšího kontextu a posoudit, zda kriminalita mládeže v hlavním městě odpovídá obecným celorepublikovým tendencím, nebo zda vykazuje určité specifické odlišnosti. Pozornost je zaměřena zejména na rozdíly mezi jednotlivými věkovými kategoriemi a na proměny jejich zastoupení ve sledovaném období.

5.1 Celorepublikové trendy počtu osob do 18 let stíhaných Policií ČR

Před analýzou pražských dat je účelné stručně vymezit celorepublikový kontext kriminality osob do 18 let. Celostátní údaje Institutu pro kriminologii a sociální prevenci umožňují posoudit, zda vývoj v hlavním městě odpovídá obecným tendencím zaznamenaným v České republice, nebo zda vykazuje určité specifické odlišnosti. Tento srovnávací rámec přispívá k přesnější interpretaci regionálních zjištění v navazující části práce.

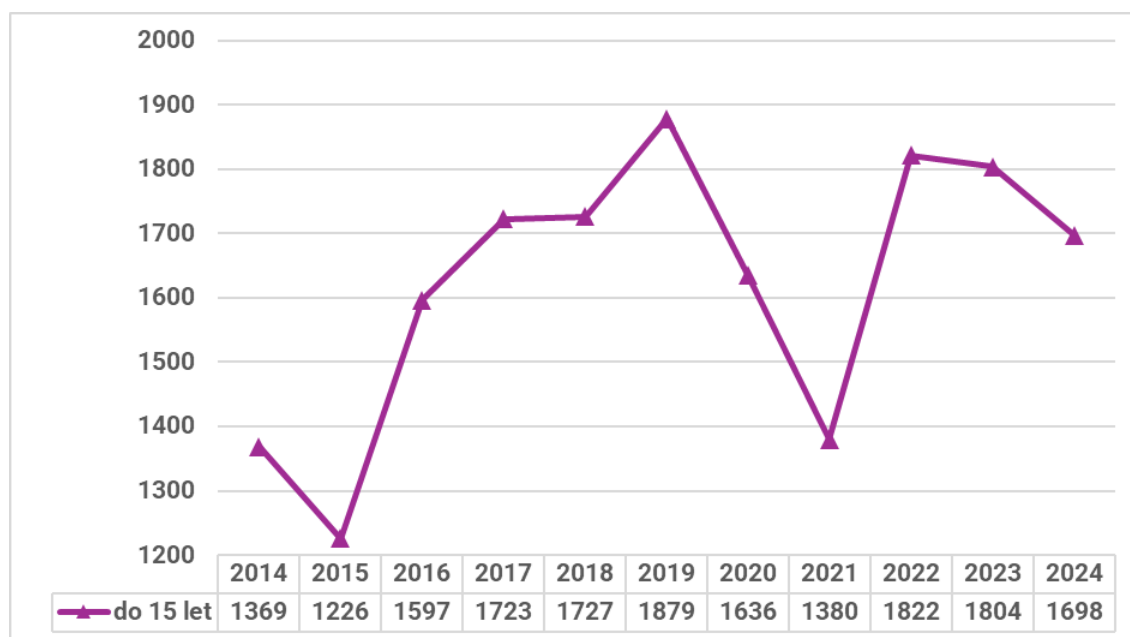
Graf č. 1: Dospělí a osoby do 18 let (2014–2024)⁸¹

⁸¹ INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. *Trendy kriminality v České republice v roce 2024* [online]. Praha: IKSP, 2025 [cit. 2026-03-16]. Dostupné z: <https://iksp.gov.cz/trendy-kriminality-osoby-do-18-let-stihane-policii-cr-2024>. Podklady: Policejní prezidium ČR, odbor věcných gescí a statistik.

Graf č. 1 zachycuje souběžný vývoj počtu stíhaných dospělých osob a osob do 18 let v letech 2014–2024. Vzhledem k výrazně odlišným absolutním hodnotám jsou obě skupiny zobrazeny na samostatných osách, což umožňuje přehlednější srovnání jejich vývojových trendů. Z grafu vyplývá, že osoby do 18 let se na celkovém počtu stíhaných podílejí dlouhodobě pouze menší částí, přibližně kolem 5 %, přičemž jejich vývoj v základních obrysech kopíruje celkový trend kriminality. Ve sledovaném období je patrný pokles v letech 2020–2021, po němž následovalo opětovné zvýšení hodnot v letech 2022 a 2023. V roce 2024 se již objevuje mírné snížení. Z hlediska interpretace je významné, že kriminalita osob do 18 let nepředstavuje z celostátního pohledu dominantní složku registrované kriminality, avšak její vývoj vykazuje citlivější reakci na širší společenské změny než u dospělé populace.

Graf č. 2: Vývoj počtu známých pachatelů do 15 let v letech 2014–2024⁸²

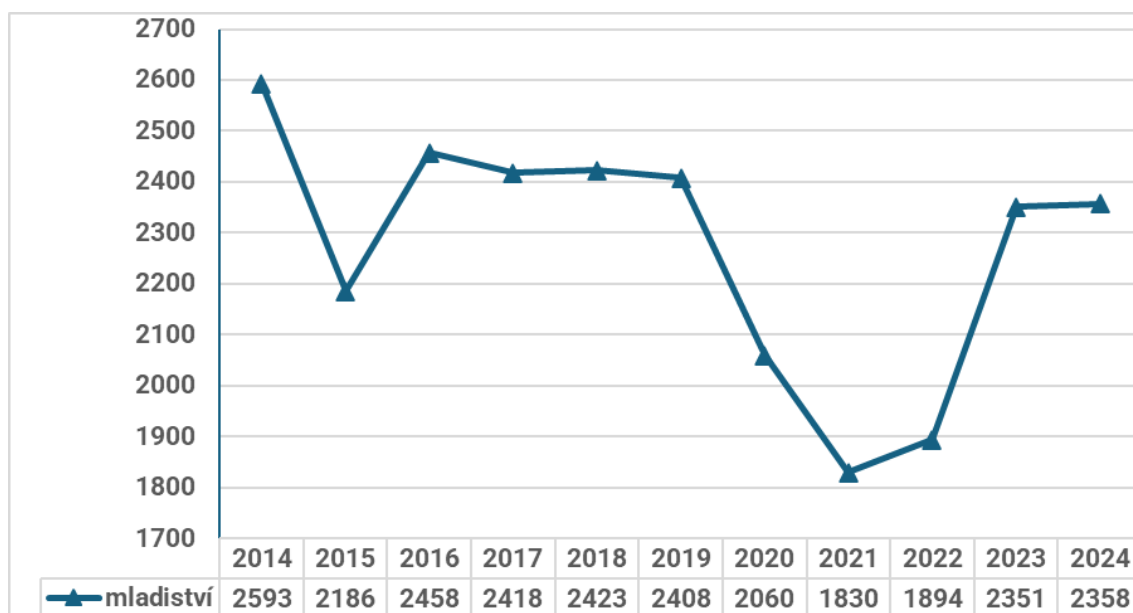

Graf č. 2 znázorňuje vývoj počtu známých pachatelů mladších 15 let v letech 2014–2024. Jedná se o kategorii dětí, které nejsou trestně odpovědné, a jejich jednání je proto posuzováno v odlišném právním režimu než u mladistvých nebo dospělých pachatelů. Z časové řady je patrné, že vývoj této skupiny není lineární, ale vyznačuje se kolísáním. Po poklesu v letech 2020–2021 následovalo opětovné zvýšení v letech 2022 a 2023, zatímco rok 2024 přinesl meziroční pokles. Tato skutečnost ukazuje, že delikventní

⁸² INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. *Trendy kriminality v České republice v roce 2024* [online]. Praha: IKSP, 2025 [cit. 2026-03-16]. Dostupné z: <https://iksp.gov.cz/trendy-kriminality-osoby-do-18-let-stihane-policii-cr-2024>. Podklady: Policejní prezidium ČR, odbor věcných gescí a statistik.

jednání dětí do 15 let je proměnlivým jevem, který může citlivě reagovat na změny v rodinném, školním i vrstevnickém prostředí. Ve vztahu k teoretickým východiskům uvedeným v předchozí části práce lze tento vývoj spojit s multifaktoriálním charakterem delikvence, v němž se u nejmladší věkové skupiny zvláště výrazně uplatňují vlivy bezprostředního sociálního okolí.

Graf č. 3: Vývoj počtu známých mladistvých pachatelů (15–18 let) v letech 2014–2024⁸³

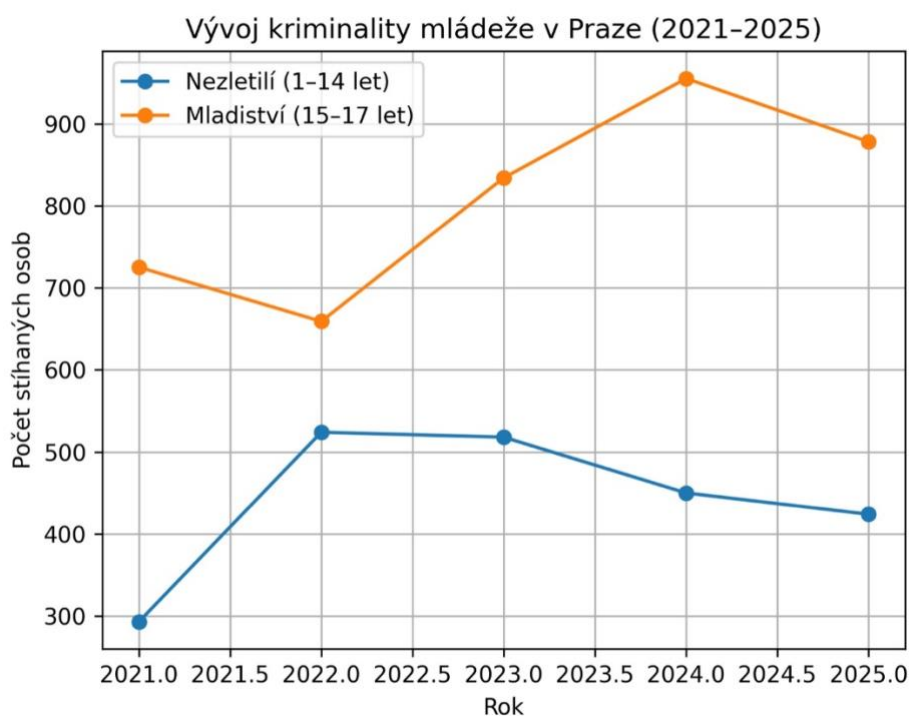
Graf č. 3 zachycuje vývoj počtu známých mladistvých pachatelů ve věku 15–18 let v letech 2014–2024. Ve srovnání s kategorií dětí do 15 let jde dlouhodobě o početně výraznější skupinu, která se na celkovém počtu osob do 18 let podílí ve větší míře. Současně je zřejmé, že vývoj této kategorie vykazuje výraznější meziroční změny. Po postupném poklesu do roku 2021 následovalo v letech 2022 a zejména 2023 opětovné zvýšení, přičemž v roce 2024 se hodnoty pohybovaly na obdobné úrovni jako v předchozím roce. Z hlediska kriminologické interpretace tento vývoj potvrzuje, že období adolescence představuje z pohledu delikventního jednání rizikově exponovanou fází života. Významnou roli zde zpravidla sehrávají vrstevnické vztahy, vyšší impulzivita, oslabená sebekontrola a zvýšená citlivost na situační podněty.

⁸³ INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. *Trendy kriminality v České republice v roce 2024* [online]. Praha: IKSP, 2025 [cit. 2026-03-16]. Dostupné z: <https://iksp.gov.cz/trendy-kriminality-osoby-do-18-let-stihane-policii-cr-2024>. Podklady: Policejní prezidium ČR, odbor věcných gescí a statistik.

5.2 Vývoj kriminality mládeže v Praze (2021–2025)

V návaznosti na celorepublikové souvislosti je dále pozornost věnována vývoji kriminality mládeže v hlavním městě Praha v letech 2021–2025. Cílem této části je postihnout základní trendy registrované kriminality nezletilých a mladistvých na území Prahy a současně posoudit, zda se místní vývoj pohybuje v souladu s obecnými tendencemi zaznamenanými v České republice.

Graf č. 4: Vývoj kriminality mládeže v Praze (2021–2025)⁸⁴

Graf č. 4 zachycuje vývoj kriminality mládeže v Praze v letech 2021–2025, a to odděleně za kategorii nezletilých ve věku 1–14 let a mladistvých ve věku 15–17 let. Počet mladistvých je ve všech sledovaných letech výrazně vyšší než počet nezletilých, což ukazuje, že těžiště kriminality mládeže v pražském prostředí dlouhodobě spadá do starší věkové skupiny. U nezletilých je patrný výrazný nárůst mezi roky 2021 a 2022, po němž následuje mírný pokles a následná stabilizace hodnot. U mladistvých je vývoj proměnlivější, neboť po mírném poklesu v roce 2022 následuje výraznější růst v letech 2023 a 2024 a poté mírné snížení v roce 2025. Přesto ani v tomto roce nedochází k návratu na úroveň počátku sledovaného období. Pražská data tak potvrzují, že kriminalita mládeže nepředstavuje statický jev, ale proměnlivou součást bezpečnostní situace hlavního města, přičemž výraznější dynamiku vykazuje zejména kategorie mladistvých.

⁸⁴ KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HL. M. PRAHY. *interní statistické podklady (2021–2025)*

6 Kvalitativní šetření – rozhovory

Tato kapitola představuje výsledky kvalitativního šetření realizovaného prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů. Cílem šetření je doplnit statistickou analýzu provedenou v předchozí kapitole o přímé zkušenosti odborníků, kteří se s kriminalitou mládeže nebo s její prevencí setkávají v každodenní profesní praxi na území hlavního města Prahy.

Pro sběr dat byla zvolena metoda polostrukturovaného rozhovoru, která umožňuje předem tematicky vymezit okruh otázek a současně ponechává prostor pro doplňující reakce a rozvíjení odpovědí ze strany respondenta. Každý rozhovor se opíral o sadu čtrnácti otázek zaměřených na nejčastější formy protiprávního jednání mládeže, na vnímané příčiny rizikového chování, na hodnocení preventivních opatření a meziinstitucionální spolupráce a na identifikaci bariér a možností zlepšení stávajícího systému prevence.

Respondenti byli vybráni záměrným výběrem tak, aby zastupovali odlišné institucionální pozice v systému prevence kriminality mládeže v Praze. Kritériem výběru byla přímá profesní zkušenost s cílovou skupinou dětí a mladistvých a současně odlišná perspektiva, z níž respondent na problematiku nahlíží. Výběrový soubor tvoří tři respondenti: školní metodička prevence na základní škole v Praze 9 (VP1), bývalý příslušník Policie České republiky s 36letou praxí u útvarů kriminální policie v Praze (VP2) a příslušník Oddělení prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy působící na území Prahy 1 (VP3). Rozdílnost profesního zaměření, délky praxe i územního působení respondentů byla záměrná, neboť umožňuje zachytit problematiku z pohledu školského prostředí, represivní složky i preventivní praxe.

Rozhovory byly vedeny v období února a března 2026. Respondentům byl předem sdělen účel šetření a způsob zpracování odpovědí. Přepisy rozhovorů jsou v plném znění uvedeny v přílohách I–III. V následujících podkapitolách jsou odpovědi jednotlivých respondentů zpracovány formou interpretativního shrnutí s důrazem na klíčové poznatky, které mají návaznost na teoretický rámec práce i na zjištění ze statistické analýzy. Souhrnné vyhodnocení kvalitativního šetření, které porovnává výpovědi respondentů a identifikuje společné i rozdílné prvky, je uvedeno v závěru kapitoly.

6.1 Rozhovor č. 1

Respondentka VP1, školní metodička prevence na základní škole v Praze 9, ve svém rozhovoru označila rodinné prostředí za hlavní faktor vzniku rizikového chování žáků. Podle jejích zkušeností se nepodnětné domácí zázemí projevuje vulgárním jednáním žáků, nerespektováním autorit a celkovým oslabením výchovného působení školy. Respondentka zdůraznila, že rodiče často přenášejí negativní postoje vůči škole na své děti a zároveň od školy nerealisticky očekávají, že během několika hodin výuky napraví výchovné nedostatky rodiny.

Jako další významný faktor respondentka uvedla vliv vrstevnické skupiny a způsob trávení volného času. Zmínila neformální skupiny mládeže sdružující se v okolí sídlišť, nákupních center a parků, kde podle jejích zkušeností dochází k prvním kontaktům s návykovými látkami a k drobným majetkovým deliktům. U dětí ze sociálně slabších rodin je toto riziko podle respondentky zvýšené, protože tyto děti často nemají přístup k volnočasovým aktivitám, které jsou v Praze finančně náročnější než v jiných částech republiky.

V oblasti prevence respondentka vyzdvihla význam systematického a dlouhodobého přístupu. Jednorázové přednášky mají podle ní omezený dopad, zatímco opakované a provázané aktivity umožňují, aby se prevence skutečně ukotvila v povědomí žáků. Za hlavní bariéru preventivní práce označila nedostatek kvalifikovaných školních psychologů, který oslabuje individuální práci s ohroženými žáky i celkové preventivní působení školy.

6.2 Rozhovor č. 2

Respondent VP2, bývalý příslušník Policie České republiky s 36letou praxí u Odboru násilné trestné činnosti SKPV Praha a ÚOOZ, poskytl retrospektivní pohled na kriminalitu mládeže v Praze z perspektivy kriminální policie. Za nejčastější formu delikvence mladistvých označil majetkovou kriminalitu, vedle níž zmínil také trestnou činnost související s drogami. Potvrdil převládající skupinový charakter trestné činnosti mladistvých a upozornil také na případy, kdy byli mladiství k páčání trestné činnosti využíváni dospělými osobami.

Jako hlavní příčiny delikvence respondent uvedl rodinné prostředí, školní prostředí a charakter lokality. Na otázku sociální podmíněnosti kriminality přitom nereagoval zjednodušujícím způsobem a zdůraznil, že rozhodující není samotná

ekonomická situace rodiny, nýbrž míra komunikace mezi rodiči a dětmi a schopnost rodičů děti před trestnou činností včas varovat. Významnou roli podle respondenta sehrává rovněž alkohol a jiné návykové látky: mladiství, kteří nedisponují finančními prostředky na jejich nákup, si peníze podle jeho zkušeností obstarávají právě prostřednictvím trestné činnosti.

Respondent dále identifikoval prostorové rozdíly v kriminalitě mezi jednotlivými městskými částmi Prahy a potvrdil, že vyšší výskyt trestné činnosti zaznamenal v lokalitách s koncentrací sociálně vyloučených komunit. Spolupráci s OSPOD hodnotil jako lokálně diferencovanou a závislou na konkrétních pracovnících. Jako opatření ke snížení kriminality mládeže navrhl zvýšení právního povědomí mladistvých prostřednictvím konkrétních příkladů z praxe, včetně návštěv nápravných zařízení.

6.3 Rozhovor č. 3

Respondent VP3, příslušník Oddělení prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, poskytl pohled na aktuální praxi policejní prevence ve školním prostředí na území Prahy 1. Za nejčastější formy protiprávního jednání mládeže označil jednání spojené s online prostředím a dále fyzickou šikanu. Jako hlavní faktor vzniku těchto problémů uvedl selhání rodičovské odpovědnosti, konkrétně nedůslednost, nezájem a bagatelizování chování dětí ze strany zákonných zástupců.

Na otázku, zda existují rozdíly mezi pražskými lokalitami, respondent zaujal opatrný postoj a vyjádřil pochybnost o tom, zda je lokalita skutečně nejvýznamnějším faktorem delikvence. Rozdíly mezi územími připustil spíše v rovině dostupnosti regulovaných látek, například elektronických cigaret. Respondent v této souvislosti spíše upozornil na specifický charakter území Prahy 1, kde se bezpečnostní problémy pojí zejména s vysokou anonymitou a tranzitním charakterem lokality.

V oblasti preventivní praxe respondent popsal systém přednášek přizpůsobených jednotlivým ročníkům a zdůraznil účinnost interaktivního formátu s přímým zapojením žáků do debaty a s uváděním reálných případů z policejní praxe. Spolupráci se školními metodiky prevence hodnotil pozitivně. Naproti tomu za hlavní systémovou bariéru označil nedostatečný počet preventistů a omezenou časovou dotaci na preventivní práci ve školách. Za pozornost stojí rovněž skutečnost, že Oddělení prevence podle respondenta nevstupuje do řešení konkrétních případů a ponechává je příslušným

orgánům, což naznačuje jasné kompetenční vymezení mezi preventivní a intervenční činností policie.

6.4 Souhrnné vyhodnocení kvalitativního šetření

Realizované rozhovory se třemi respondenty z odlišných institucionálních pozic a to školní metodičkou prevence, bývalým příslušníkem kriminální policie a příslušníkem oddělení prevence Policie České republiky, umožnily zachytit problematiku kriminality mládeže v Praze z více úhlů pohledu. Přestože se respondenti lišili profesním zaměřením, délkou praxe i územním působením, jejich výpovědi se v několika podstatných otázkách shodovaly.

Nejvýraznější shoda se týkala příčin rizikového a delikventního chování mládeže. Všichni respondenti označili za významný faktor rodinné prostředí, zejména nedostatečný dohled, oslabenou komunikaci mezi rodiči a dětmi a nízký zájem části rodičů o chování jejich dětí. Z výpovědí současně vyplynulo, že oslabené rodinné zázemí vytváří prostor pro působení dalších rizikových vlivů, například vrstevnických skupin, návykových látek nebo online prostředí.

Shoda panovala také v hodnocení bariér preventivního působení. Respondenti upozorňovali zejména na nedostatečné personální a časové kapacity. Ve školním prostředí byl akcentován nedostatek školních psychologů, v oblasti policejní prevence pak omezený počet preventistů a malý časový prostor pro realizaci preventivních programů. Z výpovědí tedy vyplývá, že účinnost prevence není závislá pouze na obsahu jednotlivých opatření, ale také na personálních a organizačních podmínkách jejich realizace.

Určité rozdíly se objevily v hodnocení významu lokality. Zatímco bývalý příslušník kriminální policie spojoval vyšší výskyt trestné činnosti s některými městskými částmi a se sociálně zatíženým prostředím, příslušník oddělení prevence přisuzoval větší význam spíše situačním okolnostem konkrétního území. Tento rozdíl lze spojit s odlišným profesním pohledem i s odlišným územním rámcem jejich zkušeností.

Významným poznatkem je také skutečnost, že respondenti upozorňovali na rostoucí význam online prostředí, na skupinový charakter části rizikového jednání a na potřebu dlouhodobé, srozumitelné a prakticky zaměřené prevence. Kvalitativní šetření tak doplnilo statistická zjištění o zkušenosti z praxe a potvrdilo, že kriminalita mládeže v

Praze je podmíněna souběhem rodinných, sociálních, institucionálních i situačních faktorů.

Celkově lze uzavřít, že provedené rozhovory přinesly vzájemně se doplňující poznatky, které mají význam pro formulaci návrhů opatření v závěrečné části práce. Jako klíčové se ukazují zejména role rodinného prostředí, dostatečné personální zajištění preventivních aktivit a schopnost reagovat na proměny rizikového chování včetně jeho přesunu do online prostředí. Úplné přepisy rozhovorů jsou uvedeny v přílohách I–III.

7 Vybrané kazuistiky delikventního jednání mládeže v Praze

Předchozí kapitoly přinesly statistický obraz vývoje kriminality mládeže v Praze a poznatky z kvalitativního šetření opřené o zkušenosti odborníků z praxe. Statistická data zachycují kvantitativní trendy a strukturu registrované kriminality, rozhovory s respondenty pak umožnily identifikovat opakující se faktory a bariéry preventivního působení. Ani jeden z těchto přístupů však neumožňuje nahlédnout do konkrétního průběhu delikventního jednání, do rozhodovacích situací mladistvého pachatele a do způsobu, jakým na ně reaguje systém trestní justice. Právě tuto mezeru doplňují kazuistiky zpracované v této kapitole.

Kapitola obsahuje tři vybrané případy delikventního jednání mládeže na území hlavního města Prahy, zpracované na základě anonymizovaných rozsudků soudů pro mládež zveřejněných na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti. Výběr případů byl veden snahou pokrýt odlišné typy protiprávního jednání, které se v pražském prostředí vyskytují a které korespondují s poznatky z teoretické i empirické části práce. Prvním případem je násilná loupež v prostředí dopravního uzlu za přítomnosti dospělého spolupachatele, druhým skupinová loupež usnadněná využitím elektronické komunikace a třetím příležitostná majetková krádež ve veřejné dopravě za účasti dítěte mladšího patnácti let.

Každá kazuistika je zpracována podle jednotné analytické struktury. Nejprve je popsán skutkový děj tak, jak jej zachycuje výrok a odůvodnění rozsudku. Následně je pozornost věnována roli mladistvého a jeho vztahu k dalším zúčastněným osobám, důkazní situaci a prostředkům, které umožnily objasnění skutku, a konečně uloženým opatřením a jejich odůvodnění ze strany soudu. Na popis případu navazuje vyhodnocení, v němž jsou zjištění z rozsudku zasazena do kontextu kriminologických východisek práce a jsou identifikovány aspekty relevantní pro oblast prevence.

Zařazení kazuistik do práce sleduje dva účely. Za prvé umožňuje na konkrétních případech ilustrovat, jak se v praxi projevují teoreticky popsané mechanismy vzniku delikvence, zejména situační faktory, skupinová dynamika, vliv alkoholu a role digitálního prostředí. Za druhé poskytuje podklady pro formulaci návrhů opatření v závěrečné kapitole, protože z rozboru jednotlivých případů vyplývají konkrétní slabá místa preventivního i represivního systému.

7.1 Kazuistika 1. - Loupež u metra Anděl

Anonymizovaný rozsudek soudu pro mládež popisuje násilnou loupež spáchanou dvojicí pachatelů, z nichž jeden byl mladistvý a druhý dospělý příbuzný. Skutek se odehrál dne 23. srpna 2020 v čase přibližně 04:47–04:49 v prostoru u vstupu do stanice metra Anděl. Podle výroku rozsudku pachatelé poškozeného sledovali, následně mu zablokovali cestu a po eskalaci konfliktu došlo k opakovaným úderům a kopům, včetně útoků směřovaných na horní polovinu těla a hlavu. V průběhu útoku byl poškozený prohledán a byla mu odcizena peněženka s hotovostí a platebními prostředky (platební karty a další identifikační doklady).

Rozsudek popisuje závažné následky na zdraví poškozeného (zejména zlomeniny v oblasti obličeje a další poranění) s omezením v běžném způsobu života po dobu několika měsíců, včetně hospitalizace a operativního ošetření. Součástí skutkového děje je současně konstatování, že stejným mechanismem útoku mohlo dojít i k ještě závažnějším poraněním.

Z hlediska důkazní situace je v odůvodnění významné využití kamerových záznamů městského kamerového systému a bezpečnostních kamer v okolí, které zachytily pohyb osob před činem i samotné napadení. Rozhodnutí popisuje, že záznamy umožnily chronologickou rekonstrukci události a identifikaci pachatelů podle oděvu a pohybu v prostoru.

Rozsudek dále uvádí výsledky zjišťování ovlivnění alkoholem: z protokolů o dechové zkoušce a lékařském vyšetření vyplývají hodnoty přibližně 1,46 g/kg alkoholu v krvi u dospělého pachatele a 1,61 g/kg u mladistvého (časově krátce po skutku). V odůvodnění je dále uvedeno, že požitý alkohol sice snižoval zábrany pachatelů, avšak podle znaleckých závěrů nevedl k podstatnému omezení jejich rozpoznávacích ani ovládacích schopností. Po právní stránce byl mladistvý uznán vinným proviněním loupeže a proviněním neoprávněného opatření platebního prostředku, a byl mu uložen trestní prostředek nepodmíněného odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Současně mu bylo uloženo trestní opatření vyhoštění na 5 let. Dospělému pachateli byl uložen úhrnný trest

odnětí svobody a rovněž trest vyhoštění; v odůvodnění je zdůrazněna absence stabilních vazeb na území České republiky.⁸⁵

7.1.1 Vyhodnocení

Případ ilustruje klasický model násilné kriminality ve specifickém prostředí pražských dopravních uzlů. Klíčovým faktorem je zde synergie tří rizikových prvků: noční doby, anonymity veřejného prostoru (vstup do metra) a vysoké míry intoxikace alkoholem, která u mladistvého i dospělého pachatele působila jako zásadní kriminogenní faktor snižující sebekontrolu.

Z hlediska prevence a kriminologie je podstatná vztahová dynamika, kdy přítomnost dospělého příbuzného pravděpodobně posílila odhodlání mladistvého k brutálnímu jednání. Rozsudek zároveň potvrzuje klíčovou roli městského kamerového systému (MKDS) pro zpětnou rekonstrukci děje. Pro budoucí opatření z toho vyplývá nutnost zacílit nejen na technický dohled, ale i na snižování dostupnosti alkoholu mládeži v okolí nonstop provozoven a na včasnou sociální práci v rodinách s vícegenerační delikventní historií.

7.2 Kazuistika 2. - Skupinová loupež

Anonymizovaný rozsudek soudu pro mládež popisuje skupinovou loupež, která byla předem usnadněna vylákáním poškozeného prostřednictvím elektronické komunikace. Skutek se měl stát dne 9. prosince 2018 kolem 13:00. Podle výroku rozsudku mladistvý kontaktoval poškozeného přes službu Messenger, vyzval jej k setkání (pod záminkou společného trávení času) a následně jej přivedl na předem zvolené místo, kde čekali další účastníci.

Rozsudek popisuje rozdělení rolí ve skupině: část osob se před příchodem poškozeného skrývala a po jeho usazení zaujala pozice tak, aby byl poškozený obklopen a měl omezenou možnost odejít. Hlavní fyzický útok a požadavek vydání věcí směřoval podle odůvodnění primárně od jednoho dospělého pachatele, nicméně další osoby se podílely na vytváření převahy a části útoku. Ve spise je současně rozebrána role

⁸⁵ Rozsudek (anonymizovaný opis) publikovaný na webu Ministerstvo spravedlnosti: https://msp.gov.cz/documents/14569/1865916/63Tm_3_2021_51/42e04790-bdd1-4273-8fb7-e5d5c58e19fa

mladistvého, který pořizoval záznam na mobilní telefon; soud se podrobně zabývá otázkou, zda samotné natáčení naplňuje znaky trestní odpovědnosti.

Důkazní situace zahrnuje výpovědi obžalovaných a poškozeného, dále záznam z mobilního telefonu a také komunikaci přes Messenger, která dokládá navázání kontaktu a vztahy ve skupině. V odůvodnění jsou zmíněny rovněž podklady od orgánu sociálně-právní ochrany dětí a dalších institucí, které soud využil při posuzování osobních poměrů mladistvých.

Pokud jde o uložené sankce, z rozhodnutí vyplývá u dospělých pachatelů uložení trestů odnětí svobody s podmíněným odkladem a dohledem a zároveň uložení přiměřených omezení, zejména zákazu užívání návykových látek kontrolovaného v rámci dohledu, a povinnosti k náhradě škody.

U mladistvých, kteří byli shledáni vinnými, soud uložil trestní opatření odnětí svobody s podmíněným odkladem, dohledem a výchovným omezením spočívajícím v zákazu užívání návykových látek. Současně je v rozhodnutí popsána i situace mladistvého, který čin natáčel: soud dospěl k závěru, že v jeho případě nebyly naplněny znaky provinění a mladistvý byl zproštěn obžaloby, protože se o záměru loupeže prokazatelně nedozvěděl předem a neoznámění již proběhlé loupeže není v posuzovaném rámci trestněprávně postižitelné.⁸⁶

7.2.1 Vyhodnocení

Tato kazuistika odráží moderní trendy v delikvenci mládeže, kde se digitální prostor (Messenger) stává nástrojem pro plánování a usnadnění fyzické trestné činnosti. Skupinová dynamika zde hraje dvojí roli: jednak vytváří psychickou převahu nad obětí, jednak umožňuje dělbu rolí (vylákání, hlídání, útok, dokumentace).

Velmi zajímavým aspektem je fenomén natáčení útoku na mobilní telefon, který je u dnešní mládeže častý. Soud v tomto případě precizně odlišil aktivní spolupachatelství od pasivní přítomnosti, což je důležité pro nastavení preventivních programů – ty musí mladistvým jasně komunikovat hranici trestní odpovědnosti i u „pouhého“ přihlížení. Pro pražské prostředí kazuistika naznačuje potřebu prevence zaměřené na kybernetickou

⁸⁶ Rozsudek (anonymizovaný opis) publikovaný na webu Ministerstva spravedlnosti: https://msp.gov.cz/documents/14569/1865916/63Tm_2_2019_46/efed61f1-37fb-4653-81c5-fd5eb199d988

bezpečnost a bezpečné seznamování v kombinaci s terénní prací se skupinami v rezidenčních oblastech.

7.3 Kazuistika 3. - Krádež ve vlaku na hlavním nádraží

Rozsudek soudu pro mládež se týká majetkové trestné činnosti spáchané ve veřejné dopravě. Skutek se odehrál dne 30. dubna 2021 přibližně v 16:20 v kupé vlaku stojícího na nástupišti železniční stanice Praha hlavní nádraží. Podle výroku rozsudku mladistvý využil nepozornosti poškozeného a odcizil mu z klína peněženku s hotovostí a doklady, včetně platební karty. Následně z místa utekl.

V odůvodnění jsou uvedeny odlišné verze průběhu skutku. Poškozený popsal, že do kupé přišli dva mladíci, navázali komunikaci dotazy na cestu a v okamžiku rozptýlení mu jeden z nich peněženku sebral; oba poté utekli z vlaku a přes kolejiště z prostoru nádraží. V odůvodnění je současně zmíněno, že součástí spisu je kamerový záznam z nádraží, který potvrzuje pohyb mladistvého v místě činu.

Rozsudek výslovně uvádí, že další účastník skutku byl řešen jako dítě mladší patnácti let v samostatném řízení podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Z hlediska osobních poměrů rozhodnutí zmiňuje opakované závadové projevy chování mladistvého a také předchozí opatření, která nevedla k nápravě, včetně informace o nařízení ústavní výchovy v civilním řízení.

Mladistvý byl uznán vinným proviněním krádeže a proviněním neoprávněného opatření platebního prostředku. Soud uložil trestní opatření obecně prospěšných prací ve výměře 80 hodin. V odůvodnění je tento postup vysvětlen jako vhodná alternativní sankce s motivačním efektem (možnost „zahlázení“ po vykonání trestního opatření), která současně umožňuje aktivní odčinění protiprávního jednání.⁸⁷

7.3.1 Vyhodnocení

Případ představuje typickou příležitostnou majetkovou kriminalitu v prostředí tranzitní dopravy (vlakové nádraží). Významným prvkem je zde účast dítěte mladšího 15 let, což potvrzuje trend věkově smíšených skupin, kde mladiství přebírají roli „vzorů“ pro mladší delikventy.

⁸⁷ Rozsudek (anonymizovaný opis) publikovaný na webu Ministerstva spravedlnosti: <https://msp.gov.cz/documents/33609/2909791/R4Tm17-2021.pdf/2498927a-ceff-4990-a3e2-02b5515f480e>

Z rozsudku je patrné, že u pachatele šlo o recidivu a selhání předchozích výchovných opatření (včetně nařízené ústavní výchovy). To poukazuje na nutnost lepší multidisciplinární spolupráce mezi soudy, OSPOD a školskými zařízeními v Praze. Uložené trestní opatření obecně prospěšných prací zde slouží jako pokus o alternativní resocializaci s motivačním prvkem zahlazení. Pro pražskou prevenci z toho plyne důraz na situační opatření v dopravních uzlech (informování cestujících) a na intenzivnější postpenitenciární péči o mladistvé s historií ústavní výchovy.

8 Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence

Provedená analýza statistických údajů, kvalitativní šetření i rozbor kazuistik ukázaly, že preventivní systém v hlavním městě Praze disponuje funkčním institucionálním rámcem, jeho účinnost je však oslabována několika opakovaně identifikovanými bariérami. Zjištěné problémy nespočívají pouze ve výskytu delikventního jednání, ale také v nerovnoměrné kapacitě preventivního systému, v omezené návaznosti mezi jednotlivými aktéry a v obtížném zachytávání nových forem rizikového chování. Na základě poznatků z praktické části práce jsou níže formulována opatření, jejichž cílem je tyto bariéry zmírnit nebo odstranit.

První oblastí je posílení personálních a časových kapacit preventivního působení. Z kvalitativního šetření vyplynulo, že nedostatek odborných pracovníků představuje jednu z nejvýznamnějších systémových bariér. V prostředí škol jde zejména o školní psychology, jejichž absence oslabuje individuální práci s ohroženými žáky i systematické preventivní působení ve třídách. Na straně policie je problémem omezený počet preventistů a nedostatečná časová dotace na realizaci preventivních programů ve školách. Jako vhodné opatření se jeví navýšení počtu úvazků školních psychologů v pražských základních školách prostřednictvím účelových dotací hlavního města a současně posílení oddělení prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy o další preventisty. Prevence založená pouze na příležitostných jednorázových besedách nemůže dlouhodobě nahradit systematickou práci s ohroženými skupinami mládeže.

Druhou oblastí je prohloubení meziinstitucionální spolupráce. Z rozhovorů vyplynulo, že spolupráce mezi školou, OSPOD a policií je v Praze funkční, avšak nerovnoměrná a závislá na iniciativě konkrétních pracovníků. Prodlevy ve zpětné vazbě OSPOD směrem ke škole komplikují navazující práci s ohroženým žákem. Kompetenční oddělení preventivní a intervenční činnosti policie je z organizačního hlediska srozumitelné, v některých akutních situacích však může zpomalovat návaznost postupu jednotlivých aktérů. Kazuistika č. 3 naznačila, že u mladistvých recidivistů může nedostatečné propojení institucí oslabovat účinnost dosavadní intervence. Za účelné lze považovat zavedení jednotného komunikačního protokolu mezi školou, OSPOD, policií a Probační a mediační službou, včetně závazných lhůt pro předání informací. Manažeři prevence kriminality městských částí by měli plnit koordinační roli a pravidelně vyhodnocovat funkčnost spolupráce na svém území.

Třetí doporučení směřuje k včasné identifikaci rizikových signálů v rodině a ve škole. Praktická zjištění ukazují, že delikventní jednání mládeže bývá výsledkem postupného vrstvení problémů, které se projevují již před samotným spácháním protiprávního činu. Statistická analýza ukázala, že vývojová dynamika kriminality mládeže je výraznější u kategorie mladistvých ve věku 15–17 let, přičemž u nejmladší věkové skupiny se zvláště silně uplatňují vlivy bezprostředního sociálního okolí. Může jít o dlouhodobé školní problémy, neomluvenou absenci, konfliktní chování, oslabenou rodičovskou kontrolu nebo problematickou vrstevnickou skupinu. Preventivní systém by proto měl více pracovat s principem včasného zachycení těchto signálů a s rychlou aktivací vhodného podpůrného mechanismu. V praxi to znamená zvýšení citlivosti školy k opakovaným varovným jevům a posílení možnosti navázat včas kontakt s rodinou a se specializovanými službami.

Čtvrtou oblastí je větší zapojení rodičů do preventivního působení. Z kvalitativního šetření vyplynulo, že rodinné prostředí zůstává nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím delikventní trajektorii dítěte nebo mladistvého. Všichni respondenti shodně označili nedostatečný dohled, oslabenou komunikaci mezi rodiči a dětmi a nezáměr části rodičů o chování jejich dětí za klíčovou příčinu rizikového chování. Vstup rodičů do preventivních programů je přitom v praxi minimální. Jako vhodné opatření se jeví zavedení pravidelných informačních setkání pro rodiče při zahájení každého školního roku, zaměřených na rozpoznávání varovných signálů, právní odpovědnost zákonných zástupců a kontaktní místa odborné pomoci. U žáků s opakovaným rizikovým chováním je vhodné iniciovat případovou konferenci za účasti školy, OSPOD a podle potřeby i policie, jejímž výstupem bude individuální plán práce s rodinou.

Pátým doporučením je systematictější zaměření prevence na online prostředí. Z provedeného šetření vyplynulo, že jednání páchané prostřednictvím internetu patří k nejčastějším formám protiprávního jednání mládeže a že téměř všechny konflikty mezi žáky mají alespoň částečně spojitost s online prostorem. Kazuistika č. 2 dokumentovala, že digitální komunikace se stala přímým nástrojem usnadňujícím páchaní fyzické trestné činnosti. Za účelné lze považovat zařazení témat kybernetické šikany, manipulace prostřednictvím sociálních sítí a bezpečného chování online do každoročního preventivního plánu školy jako povinné součásti. Policejní preventisté by měli disponovat aktualizovanými metodickými materiály, přičemž nejúčinnějším formátem je interaktivní přednáška s přímým zapojením žáků a s uváděním reálných případů z policejní praxe.

Šestou oblastí je posílení situační prevence v dopravních uzlech a rizikových lokalitách. Kazuistiky č. 1 a č. 3 dokumentovaly, že dopravní uzly představují v pražském prostředí místa s koncentrací příležitostní i násilné kriminality mládeže. Jako vhodné opatření se jeví zvýšení viditelného dohledu v okolí nejvytíženějších stanic metra a nádraží v rizikových časech a průběžné rozšiřování městského kamerového systému, jehož přínos pro objasnění skutku potvrdila kazuistika č. 1.

Sedmou oblastí je důslednější kontrola dostupnosti alkoholu a regulovaných látek mládeži. Kazuistika č. 1 prokázala vysokou míru intoxikace alkoholem u mladistvého pachatele a z rozhovorů vyplynulo, že mladiství si peníze na alkohol a drogy často obstarávají právě prostřednictvím trestné činnosti. Problém dostupnosti regulovaných látek včetně elektronických cigaret byl zmíněn i v kontextu školního prostředí. Za účelné lze považovat důslednější kontrolu dodržování zákazu prodeje alkoholu a tabákových výrobků nezletilým a mladistvým, a to zejména v okolí nočních provozoven, dopravních uzlů a škol.

Osmou oblastí je větší adresnost preventivních programů s ohledem na skupinový charakter kriminality mládeže a na využívání mladistvých dospělými pachateli. Z kvalitativního šetření vyplynulo, že mladiství páchají trestnou činnost převážně ve skupinách. Kazuistiky č. 2 a č. 3 tento poznatek potvrdily a současně ukázaly dělbu rolí uvnitř skupiny i zapojení věkově smíšených skupin. Z rozhovorů dále vyplynulo, že dospělí v některých případech udělují mladistvým pokyny nebo je využívají jako nepřímé pachatele. Preventivní působení by proto mělo více zohledňovat skupinovou dynamiku, pracovat s rozpoznáváním rizikových vrstevnických skupin v rámci školní prevence a rozvíjet terénní práci s neformálními skupinami mládeže v rezidenčních oblastech. Ze strany policie je žádoucí věnovat zvýšenou pozornost případům, kdy je mladistvý podezřelý z jednání na pokyn dospělé osoby.

Devátou oblastí je posílení návazné péče o mladistvé po ukončení institucionálního opatření. Kazuistika č. 3 dokumentovala případ mladistvého, u něhož ani ústavní výchova nevedla k nápravě, což poukazuje na nedostatečné doprovázení v období návratu do běžného prostředí. Jako vhodné opatření se jeví rozšíření mentoringových a resocializačních programů pro mladistvé vracející se z ústavní výchovy nebo po skončení dohledu, a to ve spolupráci neziskových organizací s Probační a mediační službou.

Desátou oblastí je pravidelné vyhodnocování účinnosti přijatých preventivních opatření. Pokud má být prevence kriminality mládeže dlouhodobě funkční, je nezbytné sledovat nejen počet realizovaných aktivit, ale také jejich skutečný přínos. K tomu mohou sloužit indikátory vymezené v kapitole 4.7 a metodiky pro měření úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality (MEprojPKa a MEprogPKa), z nichž se při vyhodnocování projektů podporovaných v dotačních programech Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra vychází závazně od roku 2026.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala kriminalitou mládeže na území hlavního města Prahy. Jejím cílem bylo identifikovat klíčové faktory ovlivňující páchaní trestné činnosti mládeže v Praze a na základě těchto zjištění navrhnout opatření ke zvýšení účinnosti preventivních mechanismů a snižování míry kriminality mládeže.

V teoretické části práce byl vymezen legislativní rámec protiprávního jednání mládeže, představeny kriminologické přístupy vysvětlující delikventní chování dětí a mladistvých a popsán systém prevence kriminality včetně jeho institucionálního zabezpečení v podmínkách hlavního města Prahy. Teoretický výklad ukázal, že delikventní jednání mládeže nelze vykládat jako důsledek jediné příčiny, ale jako jev podmíněný souběhem rodinných, sociálních, školních, vrstevnických a situačních vlivů.

Analýza statistických údajů Policie České republiky umožnila sledovat vývoj kriminality osob do 18 let v celorepublikovém měřítku i na území Prahy. Ze zjištění vyplynulo, že kriminalita mládeže v Praze vykazuje kolísavý vývoj, přičemž výraznější dynamiku projevuje kategorie mladistvých ve věku 15–17 let. Po dílčím poklesu v roce 2022 následovalo opětovné zvýšení zejména v letech 2023 a 2024. Pražská data naznačují, že kriminalita mládeže reaguje i na širší společenské změny a že její těžiště v hlavním městě dlouhodobě spadá do starší věkové skupiny.

Kvalitativní šetření realizované formou polostrukturovaných rozhovorů se třemi respondenty z oblasti školní prevence, kriminální policie a policejní prevence přineslo vzájemně se doplňující poznatky. Jako klíčové faktory delikventního chování byly respondenty shodně označeny oslabené rodinné zázemí, negativní vrstevnické vlivy a přesun rizikového jednání do online prostředí. Za hlavní bariéry preventivního systému respondenti označili nedostatečné personální kapacity preventivistů a školních psychologů, omezené zapojení rodičů a slabší koordinaci mezi některými institucemi.

Rozbor tří kazuistik zpracovaných z anonymizovaných soudních rozhodnutí umožnil konkretizovat, jak se rizikové faktory a mechanismy delikventního jednání projevují v praxi. Kazuistiky potvrdily klíčovou roli situačních okolností v dopravních uzlech, skupinovou dynamiku, vliv alkoholu a využití digitální komunikace jako nástroje usnadňujícího páchaní trestné činnosti.

Specifikem hlavního města Prahy je zejména vysoká koncentrace mládeže ve veřejném prostoru, anonymita velkoměstského prostředí, tranzitní charakter řady lokalit a větší význam dopravních uzlů jako míst rizikových situací. Tyto okolnosti odlišují pražské prostředí od menších měst a regionů a zvyšují nároky na koordinaci preventivních aktivit mezi institucemi působícími na území hlavního města.

Na základě zjištění z praktické části práce byla v osmé kapitole formulována doporučení v deseti oblastech, směřující k posílení personálních kapacit prevence, prohloubení meziinstitucionální spolupráce, včasné identifikaci rizikových signálů, většímu zapojení rodiny, důslednějšímu zaměření na online prostředí, rozšíření situační prevence, kontrole dostupnosti regulovaných látek, adresnosti programů s ohledem na skupinový charakter kriminality, návazné péči o mladistvé po institucionálním opatření a pravidelnému vyhodnocování účinnosti preventivních opatření.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že stanovený cíl práce byl naplněn. Práce identifikovala klíčové faktory ovlivňující páchaní trestné činnosti mládeže v Praze a na základě těchto zjištění jsou navržena opatření ke zvýšení účinnosti preventivních mechanismů a snižování míry kriminality mládeže. Navržená doporučení respektují institucionální možnosti prostředí hlavního města Prahy. Mohou být využitelná při dalším rozvoji prevence kriminality mládeže jak pro bezpečnostní složky, tak pro školská zařízení, orgány sociálně-právní ochrany dětí a další subjekty podílející se na předcházení kriminalitě mládeže v hlavním městě.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BECHYŇOVÁ, Věra. *Případové konference: praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0181-6.
2. CAPLAN, Gerald. *Principles of Preventive Psychiatry*. New York: Basic Books, 1964.
3. FIRSTOVÁ, Jana a David ZÁMEK. *Prevence kriminality – nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7676-057-8.
4. FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5046-0.
5. JELÍNEK, Jiří a kol. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-499-2.
6. KRAUS, Blahoslav a Jolana HRONCOVÁ a kol. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-896-3.
7. MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5309-6.
8. MATOUŠEK, Oldřich a Andrea MATOUŠKOVÁ. *Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*. 3., aktualizované vydání. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-825-8.
9. MIOVSKÝ, Michal a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN / Centrum adiktologie / Togga, 2010. ISBN 978-80-87258-47-7.
10. MORAVCOVÁ, Eva, Zuzana PODANÁ a Jiří BURIÁNEK. *Delikvence mládeže: trendy a souvislosti*. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-860-3.
11. NAVRÁTIL, Stanislav a Jan MATTIOLI. *Problémové chování dětí a mládeže: jak mu předcházet, jak ho eliminovat*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3672-3.
12. NIELSEN SOBOTKOVÁ, Veronika a kol. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4042-3.
13. NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL a kol. *Kriminologie*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-377-5.
14. ŠEVČÍKOVÁ, Anna a kol. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5010-1.

15. ŠTERN, Pavel, Lenka OUŘEDNÍČKOVÁ a Dagmar DOUBRAVOVÁ, eds. *Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-757-2.
16. ŠTĚCHOVÁ, Markéta a Kazimír VEČERKA. *Systémový přístup k prevenci kriminality mládeže. Studie*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014. ISBN 978-80-7338-140-0.
17. URBANOVÁ, Martina. *Systémy sociální kontroly a právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-94-6.
18. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.
19. VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA, Jana HULMÁKOVÁ a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3.
20. ZOUBKOVÁ, Ivana a Marcela MOULISOVÁ. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex Publishing, 2004. ISBN 80-86795-05-5.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 [online]. Praha: MŠMT, 2019 [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <https://msmt.gov.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf>.
2. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2024–2028 [online]. [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://bezpecnost.praha.eu/Intens.CrisisPortalInfrastructureApp/cdn/files/c5144c681a9c421e94091613dc9c255a>>.
3. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. Vyhlášení Programu v oblasti prevence kriminality v hlavním městě Praze pro rok 2026 [online]. 2025 [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://praha.eu/w/vyhlaseni-programu-v-oblasti-prevence-kriminality-v-hlavnim-meste-praze-pro-rok-2026>>.
4. INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. Trendy kriminality a sankční politiky v ČR [online]. [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://www.iksp.cz/trendy-kriminality-a-sankcni-politiky-v-cr>>.
5. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky,

- 2022 [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-az-2027.aspx>>.
6. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. Zpráva o naplňování cílů a opatření vyplývajících ze Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022 až 2027 za roky 2022–2023, včetně její aktualizace [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2024 [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/soubor/1-3-zprava-naplnovani-2022-2023-pdf.aspx>>.
 7. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. Revoluce v prevenci kriminality v ČR – nové metodiky pro vyhodnocování úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2025 [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/dotacni-system-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>>.
 8. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. Tisková zpráva ze zasedání Republikového výboru pro prevenci kriminality [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2025 [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/tiskova-zprava-ze-zasedani-republikoveho-vyboru-pro-prevenci-kriminality-714581.aspx>>.
 9. MĚSTSKÁ POLICIE HL. M. PRAHY. Prevence [online]. [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://www.mppraha.cz/prevence-mp-2>>.
 10. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Preventivní programy pro mladistvé [online]. [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/preventivni-programy-pro-mladistve.aspx>.
 11. PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA. Probační programy pro mladistvé [online]. [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <<https://www.pmscr.cz/pro-pachatele/mladistvi-a-deti/probacni-programy-pro-mladistve/>>.
 12. PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA. Mladiství a děti [online]. [cit. 2026-03-22]. Dostupné z: <https://pms.gov.cz/pro-pachatele/mladistvi-a-deti/>.
 13. SHERMAN, Lawrence W. et al. Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising [online]. Washington, D.C.: National Institute of Justice, 1998 [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/171676.PDF>.

Ostatní zdroje

1. KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HL. M. PRAHY. Interní statistické podklady (2021–2025).

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
2. ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů.
3. ČESKO. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.
4. ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Soudní rozhodnutí

1. Rozsudek soudu pro mládež, anonymizovaný opis, sp. zn. 63 Tm 3/2021.
Dostupné z: https://msp.gov.cz/documents/14569/1865916/63Tm_3_2021_51/42e04790-bdd1-4273-8fb7-e5d5c58e19fa.
2. Rozsudek soudu pro mládež, anonymizovaný opis, sp. zn. 63 Tm 2/2019.
Dostupné z: https://msp.gov.cz/documents/14569/1865916/63Tm_2_2019_46/efed61f1-37fb-4653-81c5-fd5eb199d988.
3. Rozsudek soudu pro mládež, anonymizovaný opis, sp. zn. 4 Tm 17/2021.
Dostupné z: <https://msp.gov.cz/documents/33609/2909791/R4Tm17-2021.pdf/2498927a-ceff-4990-a3e2-02b5515f480e>.

Seznam zkratek

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci

KŘP hl. m. Prahy – Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy

MEprojPKa – Metodika hodnocení projektů prevence kriminality

MEprogPKa – Metodika hodnocení programů prevence kriminality

MKDS – městský kamerový dohlížecí systém

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

PMS – Probační a mediační služba

Policie ČR – Policie České republiky

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

ÚOOZ – Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

VP1 – Respondent č. 1

VP2 – Respondent č. 2

VP3 – Respondent č. 3

Seznam obrázků a grafů

Graf č. 1 - Dospělí a osoby do 18 let (2014–2024)

Graf č. 2 - Vývoj počtu známých pachatelů do 15 let v letech 2014–2024

Graf č. 3 - Vývoj počtu známých mladistvých pachatelů (15–18 let) v letech 2014–2024

Graf č. 4 - Vývoj kriminality mládeže v Praze (2021-2025)

Obr. 1 – Interiér konzultační místnosti pro práci s mládeží

Obr. 2 – Herní a relaxační prvky v místnosti

Obr. 3 – Vizuální prvky a dětská výzdoba prostoru

Obr. 4 – Úložné prostory s hračkami a didaktickými pomůckami

Obr. 5 – Figuríny a terapeutické pomůcky

Obr. 6 – Konzultační místnost pro týmovou spolupráci odborníků

Obr. 7 – Chodba s vizuálními prvky pro děti

Seznam příloh

Příloha I – Přepis rozhovoru s respondentkou VP1

Příloha II – Přepis rozhovoru s respondentem VP2

Příloha III – Přepis rozhovoru s respondentem VP3

Příloha IV – Fotodokumentace specializovaných místností Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy

Přílohy

Příloha I – Přepis rozhovoru s respondentkou VP1⁸⁸

Otázka č. 1: *Jaké jsou podle Vašich zkušeností nejfrekventovanější rizikové jevy, s nimiž se setkáváte u žáků na základní škole?*

VP1: Výrazným problémem je experimentování s elektronickými cigaretami a pravidelná konzumace energetických nápojů, které negativně ovlivňují schopnost žáků soustředit se během výuky. V naší městské části je specifickým problémem také snadná dostupnost těchto produktů v okolí školy, protože v blízkosti je několik obchodů a večerek, kde žáci tyto věci bez obtíží získávají. Řešili jsme také jeden závažný případ kyberšikany, který musel být řešen ve spolupráci s Policií České republiky.

Otázka č. 2: *Setkala jste se osobně s konkrétní situací rizikového chování u žáků? Pokud ano, můžete ji stručně popsat?*

VP1: Například na druhém stupni se spektrum problémů výrazně rozšiřuje. V posledních dvou letech jsme řešili opakované drobné krádeže v šatnách a ve třídách, jednalo se především o odcizení mobilních telefonů a peněz ze školních tašek. Dále jsme zaznamenali případ, kdy skupinka žáků osmého ročníku úmyslně poškodila vybavení výtvarné učebny.

Otázka č. 3: *Pozorujete v posledních letech nějaké nové trendy nebo změny v rizikovém chování žáků?*

VP1: Často používání vulgárních výrazů v běžné komunikaci mezi žáky. Žáci tím často zakrývají svou zranitelnost a nejistotu, zejména v období dospívání. Rostoucí neúcta k učitelům, především na druhém stupni, komplikuje výchovnou práci. Porovnáme-li situaci se stavem před deseti lety, děti jsou dnes výrazně agresivnější ve verbálním projevu a méně ochotné respektovat autority.

Otázka č. 4: *Co podle Vás nejvíce přispívá ke vzniku rizikového až delikventního chování u žáků?*

VP1: Jednoznačně k tomu přispívá rodinné prostředí a v mnoha případech nepodnětné domácí zázemí. Děti přirozeně přejímají a reprodukují vzorce chování svých

⁸⁸ Vlastní zdroj

rodičů. Pokud žák slyší doma vulgární a hanlivou kritiku směřovanou k učitelům, přirozeně tyto postoje přenáší do školního prostředí. Projevuje se to nejen vulgárním vyjadřováním, ale i celkovým negativním přístupem ke škole a vzdělávání. Rodiče často očekávají, že škola během několika hodin výuky napraví nedostatky jejich dosavadní výchovy, což je z věcného hlediska nereálné. Škola nemůže suplovat funkci rodiny, může však alespoň částečně kompenzovat některé nedostatky cílenými preventivními aktivitami.

Otázka č. 5: *Jakou roli hrají podle Vás vrstevnické skupiny a způsob trávení volného času žáků ve vztahu k rizikovému chování?*

VP1: Vrstevnická skupina a volný čas hrají podle mé zkušenosti zcela zásadní roli. Vliv rodiny, o kterém jsem mluvila, je základní, ale to, s kým dítě tráví čas mimo domov a školu, výrazně určuje, jakým směrem se jeho chování vyvíjí. U dětí ze sociálně slabších rodin je riziko negativního vlivu vrstevníků ještě vyšší, protože často nemají přístup k volnočasovým aktivitám. V Praze se navíc projevuje silný vliv party, tedy neformálních skupin mladých lidí, kteří se sdružují v okolí sídlišť, nákupních center nebo v parcích. Z naší zkušenosti právě v těchto partách dochází k prvnímu kontaktu s návykovými látkami, drobnými krádežemi v obchodech nebo vandalismem.

Otázka č. 6: *Zaznamenali jste u žáků kontakt s distribucí návykových látek nebo jinou trestnou činností přesahující prostředí školy?*

VP1: Přímou s prodáváním drog jsme se na škole naštěstí nesetkali. Nicméně víme o několika případech, kdy žáci devátého ročníku experimentovali s marihuanou mimo areál školy. Tuto informaci jsme získali zprostředkovaně od rodičů a od školní psycholožky, která s danými žáky pracovala individuálně. Co se týká jiné trestné činnosti, zaznamenali jsme případ, kdy byli dva naši žáci přistiženi při krádeži v obchodě v blízkém nákupním centru. Informovala nás o tom Městská policie Praha. Šlo o žáky ze sociálně slabších rodin, oba měli opakované problémy s chováním již ve škole.

Otázka č. 7: *Setkala jste se na Vaší škole s případem kyberšikany? Jaký vliv mají podle Vás sociální sítě na chování žáků?*

VP1: Ano, řešili jsme jeden závažný případ kyberšikany. Žák opakovaně posílal vulgární a urážlivé zprávy spolužačce prostřednictvím mobilní aplikace. Zprávy obsahovaly výhrůžky a ponižující komentáře, které žačka sdílela se svými rodiči. Případ byl oznámen a následně šetřen Policií České republiky. Sociální sítě obecně výrazně

ovlivňují kvalitu života dětí. Z naší školní praxe mohu říci, že téměř všechny konflikty mezi žáky, které dnes řešíme, mají alespoň částečně spojitost s online prostorem.

Otázka č. 8: *Řešili jste na škole případ, který vyžadoval spolupráci s Policií ČR nebo OSPOD? Jak tato spolupráce proběhla?*

VP1: Ano, spolupráci s Policií České republiky jsme využili ve zmíněném případě kyberšikany. Věc jsme oznámili na místní oddělení PČR Praha 9 a policie následně provedla šetření, které zahrnovalo výslech žáka i jeho zákonných zástupců. Žákovi bylo školou uděleno výchovné opatření v podobě snížené známky z chování. Policejní zásah měl výrazný preventivní účinek i na ostatní žáky, protože se informace roznesla po škole a děti si uvědomily, že kyberšikana má reálné právní následky. S OSPOD jsme spolupracovali v několika případech. Jednak při situaci, kdy rodiče opakovaně neposílali žáka do školy bez řádné omluvy, což jsme vyhodnotili jako podezření ze zanedbané školní docházky. Dále jsme na OSPOD oznámili podezření na nevhodné domácí prostředí u jednoho žáka, který do školy opakovaně přicházel zanedbaný a bez připravených pomůcek. Jinou trestnou činností páchanou přímo žáky na půdě školy jsme naštěstí řešit nemuseli.

Otázka č. 9: *Jak hodnotíte účinnost spolupráce mezi školou, Policií ČR a OSPOD? Vnímáte nějaké slabiny?*

VP1: Spolupráci s oběma institucemi hodnotím v základu jako funkční a efektivní. Policie ČR reagovala v případě kyberšikany profesionálně a relativně rychle, což je důležité. S OSPOD je spolupráce rovněž funkční, ale musím říci, že čas od oznámení do prvního kontaktu s rodinou bývá někdy delší, než bychom potřebovali. Oznámíme případ, ale pak se někdy dlouho nedovíme, jak šetření probíhá a jaká opatření byla přijata, což komplikuje naši navazující práci s žákem. Pozitivně však hodnotím spolupráci s Městskou policií Praha, která naši školu pravidelně navštěvuje v rámci preventivních programů a je s námi v kontaktu.

Otázka č. 10: *Jaká preventivní opatření jsou na Vaší škole realizována a jak hodnotíte jejich přínos?*

VP1: Preventivní systém naší školy stojí na několika pilířích. Problémové situace řeší především výchovný poradce ve spolupráci se zástupcem ředitele. Součástí preventivního týmu je školní psycholožka, která preventivně navštěvuje třídy a pracuje s žáky na zlepšování vzájemných vztahů. V rámci preventivního programu pořádáme

tematické besedy a přednášky, například o kyberšikaně, bezpečnosti na sociálních sítích, rizicích užívání návykových látek či právních následcích trestné činnosti. Na některé besedy zveme příslušníky Městské policie Praha a pracovníky neziskových organizací zaměřených na prevenci. Určitě to má význam, ale klíčové je opakování. Jednorázová přednáška má omezený dopad, zatímco systematický přístup umožňuje, aby se prevence ukotvila v povědomí žáků.

Otázka č. 11: *Jsou preventivní aktivity na Vaší škole realizovány spíše proaktivně, nebo reaktivně?*

VP1: Preventivní aktivity plánujeme hlavně proaktivně v rámci školního preventivního programu, aby probíhaly systematicky během celého roku. Zároveň ale vždy okamžitě reagujeme i reaktivně, pokud se objeví konkrétní problém, například šikana nebo vandalismus.

Otázka č. 12: *Vnímáte nějaké bariéry či nedostatky v současném systému prevence na Vaší škole?*

VP1: Největší bariérou je v tuto chvíli personální situace. Naše škola aktuálně hledá novou školní psycholožku, protože stávající chce odejít, a zatím se nedaří nalézt kvalifikovanou náhradu. To je zásadní problém, protože školní psycholog je klíčovou součástí preventivního systému. Bez něj dochází k výpadku pravidelných návštěv ve třídách, oslabuje se individuální práce s ohroženými žáky a celý preventivní rámec školy ztrácí na intenzitě. Samozřejmě můžeme využít služeb Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 9, ale ta funguje spíše na bázi jednorázových konzultací a nemůže nahradit systematickou přítomnost psychologa přímo ve škole.

Otázka č. 13: *Co by podle Vás mohlo přispět ke zlepšení prevence kriminality mládeže v pražském prostředí?*

VP1: Myslím, že mládež by měla mít přístup k většímu množství volnočasových aktivit, a to především sportovních a kreativních. Klíčové je, aby tyto aktivity byly finančně dotované nebo bezplatné, aby na ně dosáhly i děti ze sociálně slabších rodin. V Praze jsou volnočasové aktivity obecně dražší než jinde v republice, což část dětí zásadně znevýhodňuje. A právě ty děti, které nemají smysluplné trávení volného času, jsou nejohroženější.

Otázka č. 14: *Jaká konkrétní opatření realizuje Vaše škola k posílení prevence a jak se do nich zapojují rodiče?*

VP1: Škola nabízí různé kroužky, projektové dny a komunitní akce, které vedou žáky ke smysluplnému trávení volného času a posilují vztahy ve škole. Rodiče se zapojují prostřednictvím třídních schůzek, individuálních konzultací a účasti na společných akcích školy, kde je informujeme i o preventivních aktivitách a řešíme případné potíže jejich dětí.

Příloha II – Přepis rozhovoru s respondentem VP2⁸⁹

1. Jak dlouho jste působil u Policie České republiky a na jakém útvaru v Praze jste vykonával službu?

U Policie ČR jsem pracoval 36 let, 20 let jsem pracoval na Odboru násilné trestné činnosti SKPV Praha a ÚOOZ odbor V-1 násilí.

2. S jakými druhy trestné činnosti mladistvých jste se během svého působení v oblasti obecné kriminality v Praze setkával nejčastěji?

Mladiství páchají různé druhy trestné činnosti, nejčastěji majetkovou a drogovou.

3. Převládala podle Vaší zkušenosti u mladistvých pachatelů majetková, násilná, drogová nebo jiná forma trestné činnosti?

Spíše majetková.

4. Vystupovali mladiství pachatelé spíše samostatně, nebo jako součást skupiny?

Většinou společně, jako parta.

5. Setkal jste se s případy, kdy mladiství páchali trestnou činnost společně s dospělými osobami?

Ano setkal, dospělí udělovali pokyny a nebo mladistvé využívali jako nepřímé pachatele.

6. Jaké hlavní příčiny vstupu mladistvých do trestné činnosti jste ve své praxi zaznamenal?

Jednoznačně rodinné a školní prostředí a také lokalita.

7. Jaký vliv podle Vaší zkušenosti sehrávalo rodinné prostředí mladistvých pachatelů?

⁸⁹ Vlastní zdroj

Rodinné prostředí sehrává významnou roli ve formování mladé osobnosti a jeho právní povědomí.

8. Pozoroval jste souvislost mezi sociální situací rodiny a pácháním trestné činnosti mládeže?

Ano, částečně, ne vždy je tomu tak, že děti z chudších rodin páchají trestnou činnost, spíše je to o tom, jak hodně rodiče se svými dětmi komunikují a dokážou je před trestnou činností varovat.

9. Jakou roli podle Vašeho názoru sehrávalo užívání alkoholu nebo jiných návykových látek?

Užívání alkoholu potažmo drog výrazně akcentuje páchání trestné činnosti, jednoduše – pokud mladiství nedisponují finančními prostředky na nákup alkoholu nebo drog například od rodičů, obstarávají si peníze trestnou činností.

10. Vnímali jste rozdíly v kriminalitě mládeže mezi jednotlivými městskými částmi Prahy?

Ano, tam, kde byla soustředěna romská či vyloučená komunita lidí, tak tam byl nápad trestné činnosti vyšší, například Praha 4, Praha 9.

11. Zaznamenal jste během svého působení změnu ve struktuře nebo intenzitě kriminality mladistvých?

V jednu dobu byl zaznamenán (okolo roku 2000) výrazný nárůst loupežných přepadení v Praze.

12. Jak hodnotíte spolupráci Policie ČR s orgány sociálně-právní ochrany dětí při řešení případů mladistvých pachatelů?

Je to podle obvodů a podle lidí, například OSPOD Praha 10 byl výborný.

13. Domníváte se, že stávající preventivní opatření zaměřená na mládež jsou dostatečně účinná?

Myslím, že ano, jen jde o to, jakým způsobem jsou preventivní opatření směrem k mládeži aplikovány, ať ze strany škol, zájmových a sportovních zařízení.

14. Jaká konkrétní opatření by podle Vašeho názoru mohla přispět ke snížení kriminality mládeže v Praze?

Zvýšit právní povědomí mladistvých a demonstrace na konkrétních případech, návštěvy kriminálů, protialkoholických stanic, psychiatrie apod.

Příloha III – Přepis rozhovoru s respondentem VP3⁹⁰

1. Jaká je vaše pracovní pozice v rámci Policie České republiky a jak dlouho se věnujete preventivní práci zaměřené na mládež a školy?

Od 1. 12. 2025 jsem zařazen na Oddělení prevence, KŘP hl. m. Praha, zde jsem zařazen v hodnosti nadpraporčíka s funkcí vrchní inspektor.

2. Na jakém území hlavního města Prahy působíte a jaké typy škol (základní, střední, odborná učiliště) jsou součástí vaší preventivní praxe?

V rámci prevence působím na území Praha I a prevence zahrnuje všechny druhy škol od základních po střední.

3. S jakými formami protiprávního jednání mládeže se ve školním prostředí setkáváte nejčastěji – šikana, krádeže, vandalismus, distribuce návykových látek, nebo jiné? Zaznamenáváte v posledních letech změny v jejich frekvenci či povaze?

Za dobu mého působení u policie a nyní na oddělení prevence je nejčastější protiprávní jednání páčáno po síti a následně šikana fyzická.

4. Které faktory považujete za nejvýznamnější příčiny rizikového a delikventního chování mládeže, s níž přicházíte do kontaktu – rodinné zázemí, vrstevnická skupina, školní neúspěch, nebo jiné vlivy?

Největší problém z mého pohledu je nedůslednost, nezáměr a netečnost ze strany rodičů. Bagatelizování chování dětí ze strany rodičů.

5. Existují podle vašich zkušeností rozdíly mezi školami nebo pražskými lokalitami, pokud jde o výskyt a závažnost protiprávního chování žáků? Čím tyto rozdíly vysvětlujete?

Nejsem si zcela jist, zda je lokalita v tomto to nejzásadnější. Možná v dostupnosti regulovaných látek dětem, např. elektronické cigarety apod.

6. Jak hodnotíte roli internetu a sociálních sítí v rizikovém chování mládeže – setkáváte se při práci na školách s kybernetickou šikanou, online manipulací nebo jiným kyberneticky podmíněným jednáním?

V tomto směru hodnotím internet a sociální sítě negativně, protože jsou mezi žáky velmi rozšířené. V případě kyberšikany se spoléhá na anonymitu, i když je to zcela mylné.

⁹⁰ Vlastní zdroj

7. Jaké konkrétní preventivní aktivity nebo programy realizujete přímo na školách – přednášky, workshopy, besedy, pravidelné kontakty s třídními kolektivy? Jak tyto aktivity probíhají v praxi?

Preventivní programy jsou vedeny formou přednášek v samotných třídách, kdy jsou dána témata přednášek k jednotlivým ročníkům. Případně se téma přednášky volí dle aktuálního problému v kolektivu.

8. Která z těchto forem prevence se podle vašich zkušeností ukazuje jako nejúčinnější a proč? Existují naopak přístupy, které v praxi selhávají nebo mají minimální dopad?

Prevence formou přednášky s přímým zapojením žáků do debaty mi přijde jako nejlepší způsob. Je velmi důležité vzbudit v žácích zájem pro otevřenou debatu doplněnou u uvádění skutečných případů či policejních postupů.

9. Jak hodnotíte celkovou úroveň primární prevence na pražských školách – považujete ji za systémově dostatečnou, nebo vnímáte zásadní mezery v jejím nastavení či provádění?

Primární prevence je myslím nastavena dobře i ze stran škol. Samozřejmě největší problém je časová dotace na prevenci.

10. Jak do preventivní práce vstupují rodiče nebo zákonní zástupci žáků? Je jejich zapojení reálné a funkční, nebo zůstává spíše formální?

V případě preventivních programů je vstup rodičů v podstatě minimální.

11. Jak probíhá spolupráce mezi vámi jako policejním preventistou a školními metodiky prevence? Co tuto spolupráci usnadňuje a kde naopak narazíte na překážky?

Z dosavadních zkušeností je spolupráce na velmi slušné úrovni. Preventisté mají o programy zájem a vše až na malé drobnosti je z jejich strany vždy vše připraveno.

12. Jakým způsobem koordinujete postup při řešení konkrétních případů rizikového žáka s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) nebo s dalšími institucemi? Funguje tato spolupráce na formalizovaném, nebo spíše neformálním základě?

V případě řešení nějaké situace ze strany školy za účasti třeba zmíněného OSPODu či jiných institucí do této situace Oddělení prevence nevstupuje, a to z důvodu neznalosti konkrétní situace a zúčastněných osob. Řešení se nechává na zúčastněných orgánech.

13. Co podle vás v současném systému školní prevence kriminality mládeže v Praze nejvíce schází – personální kapacity preventistů, metodická podpora, legislativní nástroje, nebo jiné faktory?

Zásadní nedostatek je počet preventistů a časová dotace na prevenci mládeže jako takovou.

14. Jaká konkrétní opatření by podle vašeho odborného názoru nejvýrazněji přispěla ke snížení kriminality mládeže v Praze? Co by bylo potřeba změnit na úrovni škol, policie nebo legislativy?

Zásadní je důsledné zapojení ze strany rodičů a zákonných zástupců. Důsledná osvěta žáků v dopadech a důsledcích protiprávního jednání na kolektiv i je samotné.

Příloha IV – Fotodokumentace specializovaných místností pro práci s mládeží

Tato příloha obsahuje fotodokumentaci specializovaných místností určených pro práci s nezletilými a mladistvými osobami v rámci činnosti Policie České republiky. Dokumentované prostory slouží k vedení výslechů, rozhovorů a konzultací a jsou přizpůsobeny psychickým a sociálním potřebám dané cílové skupiny. Úprava těchto prostor směřuje k minimalizaci stresu, vytvoření bezpečného prostředí a podpoře otevřené komunikace mezi orgány činnými v trestním řízení a nezletilými osobami.

Obr. 1: Interiér konzultační místnosti pro práci s mládeží⁹¹

Místnost je vybavena neformálním sedacím nábytkem, konferenčním stolem a regálem s hračkami a didaktickými pomůckami. Takové uspořádání přispívá k vytvoření klidného prostředí, které podporuje snížení psychické bariéry při komunikaci s mladistvými osobami.

⁹¹ Vlastní zdroj

Obr. 2: Herní a relaxační prvky v místnosti⁹²

Součástí vybavení místnosti je dětský domeček a kreslicí tabule. Tyto prvky slouží k navázání kontaktu s dítětem a usnadnění komunikace, zejména u mladších věkových kategorií.

Obr. 3: Vizuální prvky a dětská výzdoba prostoru⁹³

⁹² Vlastní zdroj

⁹³ Vlastní zdroj

Obr. 4: Úložné prostory s hračkami a didaktickými pomůckami⁹⁴

V regálu jsou k dispozici plyšové hračky, dětské knížky, model policejního vozidla a informační materiál Policie České republiky. Tyto předměty lze využít při navazování kontaktu s dítětem i při vysvětlování role policistů srozumitelnou formou.

⁹⁴ Vlastní zdroj

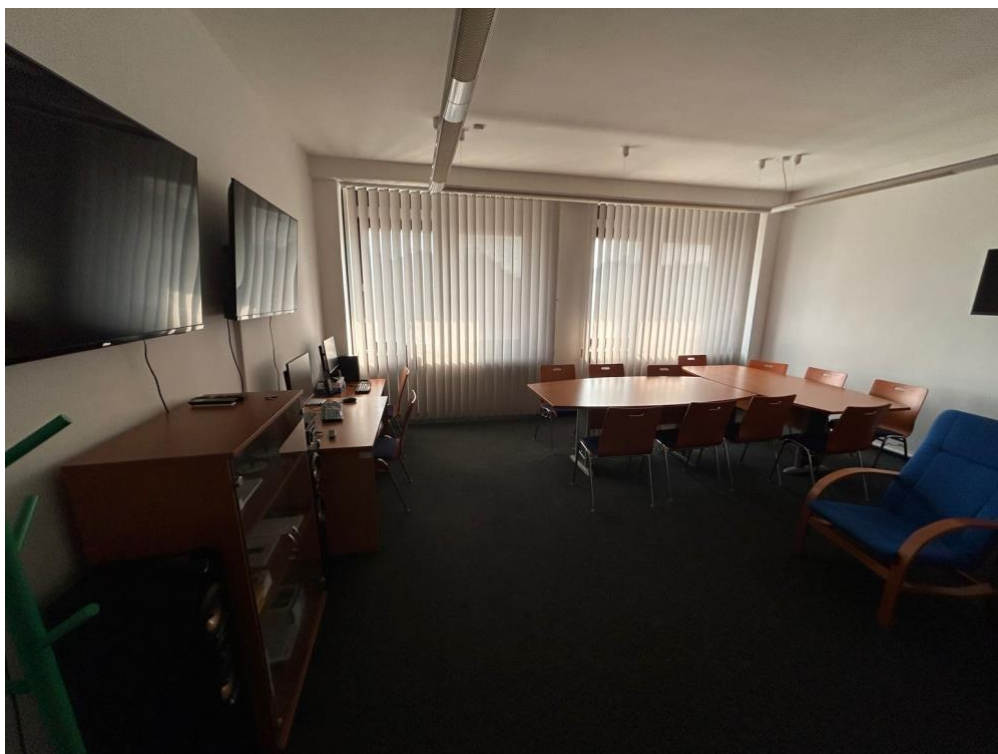
Obr. 5: Figuríny a terapeutické pomůcky⁹⁵

V proutěném koši jsou uloženy látkové panenky různého vzezření a pohlaví. Tyto pomůcky slouží jako podpůrný nástroj při výslechu, zejména v případech citlivé trestné činnosti. Umožňují dítěti neverbálně znázornit průběh události.

⁹⁵ Vlastní zdroj

Obr. 6: Konzultační místnost pro týmovou spolupráci odborníků⁹⁶

Prostor je vybaven konferenčním stolem, zobrazovací technikou a pracovními stanicemi. Místnost je využívána pro konzultace mezi zúčastněnými odborníky, tedy policisty, psychology a sociálními pracovníky, a slouží k vyhodnocení situace a koordinaci dalšího postupu.

⁹⁶ Vlastní zdroj

Obr. 7: Chodba s vizuálními prvky pro děti⁹⁷

Prostory mimo samotnou místnost jsou rovněž přizpůsobeny dětskému vnímání. Na nástěnkách v chodbě jsou umístěny barevné obrázky s pohádkovými motivy. Vizuální prvky tohoto druhu pomáhají snížit stres dítěte již při vstupu do objektu.

⁹⁷ Vlastní zdroj